

Гарадзенскія спецслужбы супраць маскоўскай бяды

У Гродне і Гарадзенскай вобласці міліцыя прымае ўзмоцненыя меры па перадухленню магчымых тэрарыстычных актаў. Гэта звязана з тым, што Беларусь знаходзіцца ў саюзе з Расіяй, і нармальнай мяжы паміж краінамі няма.

Як паведамілі ПАГОНІ ў прэс-службе абласной міліцыі, па ўсёй вобласці будзе ўзмоцнены пашпартны рэжым. Супрацоўнікі міліцыі будуць праводзіць рэйды па месцах пражывання грамадзянаў з краінаў СНД. Асабліва ўвага будзе нададзена «асобам каўказскай нацыянальнасці».

У адзеле пагранкантролю памежнага атрада нам адказалі, што ніякіх надзвычайных антитэрарыстычных мерапрыемстваў не праводзіцца.

«Сітуацыя пакуль спакойная», - паведамілі ПАГОНІ ва ўпраўленні па надзвычайных сітуацыях Гарадзенскай вобласці. «Але нашыя супрацоўнікі абавязкі свае ведаюць і калі будзе неабходна прымуць адпаведныя меры».

Павал Мажэйка

Каровы мяняюць прапіску

Сёлетняе неспрыяльнае надвор'е адмоўна адбілася на вытворчасці прадукцыі сельскай гаспадаркі Астравецкага, Смагонскага, Ашмянскага ды Івейскага раёнаў Гарадзеншчыны. Асабліва тут пацярпела жывёлагадоўчая галіна.

Кіраўніцтвам вобласці прынята рашэнне перадаць з найбольш слабых гаспадарак у эканамічна моцныя звыш пяці тысяч галоў буйной рагатай жывёлы. Пагалоўе накіравана ў калгасы і саўгасы Ваўкавыскага, Мастоўскага, Гарадзенскага, Шчучынскага, Бераставіцкага раёнаў, у якіх нарыхтавана дастаткова фуражу - ад 10,3 да 8,6 цэнтнераў кармавых адзінак на адну ўмоўную галаву КРС.

У вобласці адчуваецца недахоп сенажу. Яго нарыхтавана на 400 тысяч тон меней, чым летась. І тым не менш, ад бяскарміцы сваю жывёлу перадаюць у гаспадаркі нашай вобласці таксама тыя рэгіёны Беларусі, якія не здолелі нарыхтаваць нават мінімальнай колькасці кармоў.

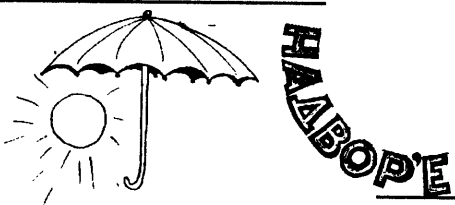
Сцяпан Ярашчук

Чакаем лёду ў лістападзе

Гарадзенскія заўзятары хакейнага спартывага клуба «Нёман» спадзяюцца, што праз два месяцы яны ўбачаць любімую каманду ў новым лядовым палацы спорту. Кіраўніцтва будаўніча-монтажнай фірмы «Гроднапрамбуда», генеральнага падрадчыка, абяцае здаць аб'ект да лістапада. У зале з'явіцца першае на Беларусі табло памерам 3x20 на 2x20. Прадугледжаны спецыяльныя пляцоўкі для тэлекамераў. Вядзецца мантаж сучаснага абсталявання.

Што да хакеістаў «Нёмана», частка якіх складае зборную Беларусі, то яны па-ранейшаму праводзяць трэнеруўкі ў Менску ці Наваполацку. Раней арэндавалі лядовы стадыён і праводзілі календарныя матчы ў суседняй Літве. Для нармальнага трэнеравання працэсу на бліжэйшыя два месяцы спартываму клубу неабходна 12,5 мільярда рублёў. Гарадзенскі лёд значна скароціць гэтыя выдаткі.

Уладзімір Кавалёў

17 і 18 верасня - пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Вечер паўночна-ўсходні, 6-11 м/с. Тэмпература паветра ўначы +2...+7, удзень +12...+14.

На Беларусі заўсёды былі тыя, хто мог яе абараніць...

«У першым баі рыцарскага турнаю ўдзел бяруць яго мосць Роланд МакГір з Шатляндзі і яго мосць Лютавер кашталян Цмок з слаўнага мястэчка Воршы... Бітва!!!». Гэта былі словы гарольда-пана Скіргайлы - распаўсюдчы свята ў гонар Дня Беларускай Вайсковай Славы, якое адбылося на мінулым тыдні 8-га верасня, ля муроў старажытнай Каложы.

Арганізатары свята, нарэшце, замест бяскончых размоваў, як гэта было ў мінулыя гады, зрабілі сапраўднае шоу. Славутую Аршанскую бітву вырашылі адзначыць рыцарскім турнірам. Пачатак яму быў пакладзены яшчэ ў мінулым годзе. Але тады ўдзельнічаў толькі адзін клуб, і таму двубой налілі характар імітацыі.

Гэтым разам у Гродна з'ехаліся тры клубы з Менску: «Беларускі рыцарскі клуб», «Дзікае паляванне», і мінулагодні ўдзельнік, клуб «Калюмны». Сапраўдныя даспехі, баявыя мячы і сякеры, коні, сярэднявечная музыка, аглушальныя вокліч «Вільня!», сакавіты тыпаж пана Скіргайлы з мовай а-ля Літоўскай Метрыка - усё гэта, безумоўна, уражвала. Быў нават і галоўны прыз - «меч, каваны ў Гародні» нашым выбітным земляком, кавалём Юрасём Мацко. Усё давала надзею на выключнае відовішча. І гэтыя спадзяванні спраўдзіліся. Рыцары біліся, біліся зацята, часам да крыві. Напружанне і азарт былі такія, што «сталёвыя хлопцы» забываліся на правілы ды ішлі ў бой з адкрытым забралам. Тады гучала рэзкае - «Прекратите битву!»

Дарэчы, наконт мовы. Шмат у каго, падчас турніру ўзнікла скадаванне, што гарадзенскі клуб рыцараў знаходзіцца пакуль што ў стадыі зараджэння. Бо рыцары з Менску практычна ўсе размаўлялі па-руску. Бяру на сябе смеласць папракнуць менчукоў. Калі і надалей яны будуць ставіцца да роднай мовы, як да выбрыкаў фанатаў і людзей ад БНФ, дык у хуткім часе іх будуць запрашаць не ў Гародню, а ў Шклоў на дажынкы...

Баі глядачам відавочна падабаліся. Толькі аднойчы ўспыхнуў бунт. Нейкі «шатляндзец» у бітве з беларускім рыцарам два разы губляў меч, а арбітр усё роўна аддаў яму перамогу. «Ты не рыцар, ты не мужык, цябе два разы ўжо маглі забіць!» - утрэпана крычаў дзяўзья з натоўпу, незадаволены такім выракам.

Пакуль рыцары адпачывалі перад фінальнымі баямі, дзяўчаты з клубу Арыны Вячоркі дэманстравалі сярэднявечныя танцы. Выступілі на свяце і барды, але развярнуцца ім не далі - спявалі толькі па 3-4 песні.

- Класнае свята. Я ўжо другі раз тут і вяртаюся дахаты выключным

Каля дзвюх тысяч чалавек святкавалі ў Гродне Дзень Беларускай Вайсковай Славы

Спявае магілёўскі бард Ігар Мухін-Рабянок

атпымістам. У сталіцы такой энэргіі няма. Тут усё вельмі жыва. Пасля свята ўсе гэтыя сцягі на выканках выглядаюць недарэчна - жама менскі бард Зміцер Бартосік.

Ягоны калега з Магілёва Ігар Мухін-Рабянок «павязе дадому шмат уражанняў».

- Я дужа ўсхваляваны святam. Усё роўна як вярнуўся ў 1991 год. Вельмі рады, што зрабіў у такую падзею свой унёсак.

...І вось фінальны бой! Выходзяць два найлепшыя з усяго турніру рыцары. Бліжэйшыя да іх глядачы пакрыху пачалі адсоўвацца назад. Сеча абяцае быць бязлітаснай. Аднак... «Перамог яго мосць Аскольд фон Вільнісон з клубу «Дзікае паляванне» - зароў пан Скіргайла. Яму і быў уручаны меч у выглядзе крыжа, які Юрась Мацко «каваў тры дні і тры ночы».

- На нашай зямлі заўсёды былі тыя, хто мог яе абараніць, былі і святары, якія бласлаўлялі абаронцаў на гэтую пачэсную справу. Ёсць на Беларусі і тыя, хто можа выкаваць ім зброю» - сказаў Юрась, уруча-

Сеча была бязлітаснай

Сапраўдны рыцарскі двубой на конях

ючы Аскольду ганаровы прыз.

Усё. Турнір скончаны. Пераможца апускае сцяг турніру - бел-чырвона-белы двукалор з крыжом Ярылы. Але некалькі соцень святкуючых не разыходзяцца:

- Шалкевіч!!!

Яны чакалі Віктара Шалкевіча. І хаця часу ў Віктара было хвілін дзесяць (улады дазволілі святкаваць толькі да 20 гадзінаў), ён з поспехам выканаў некалькі сваіх хітоў. А яго-

ная «Кароткая гісторыя Беларусі», дзе бальшавікі, немцы, палякі па чарзе псуець беларусам танцы, паставіла у той вечар лагічную кропку.

...Адзін з арганізатараў імпрэзы ў прыватнай размове пазней зазначыў: «У наступным годзе мы будзем святкаваць Дзень Беларускай Вайсковай Славы ў цэнтры Гародні». Чакаем...

Павал Мажэйка
Фота А. Чаркасава

Ён забыўся выпісаць ПАГОНЮ... А Вы? Яшчэ ёсць час!!!

Падпіска на ПАГОНЮ прадоўжана да 20 верасня.

Нагадаем, што кошт падпіскі на нашу газету - 200 тысяч рублёў на месяц. Падпіска на квартал - 600 тысяч рублёў. Падпісны індэкс - 63 124.

Звяртаем Вашу ўвагу на тое, што ПАГОНЯ мае таксама падпісны індэкс для ведамаснай падпіскі - 63 348. Гэта значыць, што нашу газету можна выпісаць па безнаяўнаму разліку на адрас прадпрыемстваў, устаноў, калгасаў і г. д. Кошт ведамаснай падпіскі ў тры разы даражэй: на месяц - 600 тысяч, на квартал - 1 мільён 800 тысяч рублёў.

ПАГОНЮ трэба выпісаць:

- ♦ таму, што Вы будзеце атрымліваць апэратыўную і аб'ектыўную інфармацыю пра грамадска-палітычныя жыццё ў Прынямонні і на Беларусі.
- ♦ таму, што падпісаўшыся на нашу газету, Вы не словам, а справай дапаможаце нам у гэты цяжкі час, унесаце важкі ўклад у пабудову новай Беларусі.
- ♦ таму, што гэта Ваша газета!!!

Міфы інтэграцыі

Беларускія народныя казкі пра тое, як усё будзе добра, калі дзве рэспублікі аб'яднаюцца

12-я сесія Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі некалькі месяцаў таму вырашыла: на пачатак верасня прэзідэнтам дзвюх краінаў для падпісання і выйшэння на ўсенароднае абмеркаванне павінен быць прадстаўлены варыянт Дамовы аб стварэнні беларуска-расейскай дзяржавы. Некаторыя папулярныя меркаванні, што датычаць карысці беларуска-расейскага саюза, каментуе дырэктар Цэнтра развіцця нацыянальнай канкурэнтаздольнасці, дэпутат Вярхоўнага Савета Беларусі XIII склікання Павел Данейка.

- Кажуць: Беларусь і Расія - больш чым суседзі. У нас агульная мова і тоесныя культуры. Практычна ў кожнага жыхара ёсць свае калі і Расіі. Навошта ж нам жыць паасобку?

- Свае калі ў Расіі ёсць і ў мяне. Іншая справа, што з'ездзіць нам адзін да аднаго - цяпер зусім не таннае задавальненне, - як для жыхара Беларусі, так і для расіяніна. Тут не палітыка вінаватая. Ад таго, што краіны аб'яднаюцца, білеты таннейшымі не стануць. Таму разлічваць, што дзякуючы Лукашэнку мы са сваёй пачнем часцей бачыцца, не варта.

Цяпер нахонт агульнай мовы. Аўстрыя размаўляе па-нямецку, але з Нямеччынай чамусьці не зліваецца. Ірландыя шмат стагоддзяў пражыла пад панаваннем ангельцаў, ірландцы даволі забыліся на родную мову. Аднак паспрабуй назваць іх ангельцамі - у морду дадуць. Значыць, не ў мове справа?

Культура? Так, мы ў магутным полі рускай культуры... Але Пушкін застаецца Пушкіным, а Купала - Купалам. Іх не трэба сутыкаць ілбамі, але і выцясцяць аднаго за кошт другога не варта. Беларусы, між іншым, тут багацейшыя за расіянаў, мы можам чытаць і разумець абодвух геніяў. І культура нашая не бяднейшая за рускую: прынамсі, кнігі ў нас пачалі друкавацца на 100 гадоў раней, чым ў Расіі.

Безумоўна, нашыя народы блізкія. Аднак сцвярджаць, што мы адно і тое ж... Розніца, магчыма, не надта адчуваецца, калі гаворыш пра яе тут, у Беларусі. Але паездзіць па Расіі! Я, напрыклад, на ўсё жыццё запамніў пскоўскі калгас, у якім некалі працаваў наш будатрад. Памятаю, паўтараў тады: «Не можа быць такіх вёсак!» Такіх прапітых, такіх гультаяватых, такіх заняпалых... Там не тое што карова-курцыца не на кожным падворку... І нас цяпер заклікаюць з ІМІ аб'ядноўвацца? Ці яшчэ... Бываючы ў Расіі, я заўважыў: маса выхадцаў з Беларусі стала там дырэктарамі прадпрыемстваў, гаспадарамі квітнёчых фірмаў. Не тое каб яны ў параўнанні з расіянамі занадта разумныя. Проста - больш адказныя. У выніку - кар'ерны поспех.

Можна шмат і доўга аналізаваць, у чым сутнасць адрозненняў, чаму так атрымалася. Але цяпер важна іншае. Сусветны досвед паказвае: росквіту дасягаюць краіны, якія ў эканоміцы і ў палітыцы паставілі ў аснову аснову прынцып здаровага нацыяналізму. Ён не ў тым, каб лічыць іншыя краіны і народы горш за свае. Аднак разумець, што ёсць уласны народ, уласная дзяржава, у якіх уласныя інтарэсы і права жыць не горай за іншых, - неабходна. І кіраўніку дзяржавы - у першую чаргу. А ў нас атрымалася так, што ў трох былых саюжных рэспубліках у руля апынуліся людзі з адной камуністычнай абоймы. І былі член Палітбюро Ельцын, і адстаўны зампаліт Лукашэнка, і нядаўні дырэктар абарончага завода Кучма - аднаго поля ягады, усе яны ў мінулым камуністычныя чыноўнікі. Таму і выхад з «балота» яны шукаюць у так званай інтэграцыі. Праблемаў нашых ніякая інтэграцыя не вырашыць, затое можна бясконца доўга пудрыць людзям мазгі і спісваць на некага ўласныя правалы.

- Кажуць: нашыя народы імкнуцца адзін да аднаго, але ёсць у Расіі нейкія сілы, якія зрываюць і тармозяць працэс...

- Наколькі народы імкнуцца адзін да аднаго - яшчэ пытанне. Незалежныя (не лукашэнкаўскія, а менавіта незалежныя) сацыялагі на гэты конт даюць вельмі супярэчлівыя дадзеныя. Пенсіянеры лічаць так, моладзь - інакш. Заходняя Беларусь адно, Усходняя - другое...

Цяпер пра «нейкія сілы». Не такія ўжо яны і «нейкія». Нехта вельмі дакладна заявіў пра сваю нязгоду. Напрыклад,

інгушскі прэзідэнт Аушаў і татарскі лідар Шайміёў. Дакладней, яны не супраць саюза, проста пытаюцца: чым нашыя краіны горш? Чаму ў будучай агульнай дзяржаве Беларусь будзе на роўных з Расіяй (так, прынамсі, абвешчае Лукашэнка), а нафтачная Татарыя ці Інгушэцыя, якая суседнічае з мяцежнай Чачнёй, застануцца на былых правах аўтаномных рэспублік? Давяйце ў такім выпадку ўсю палітычную мапу перакройваць! Але перакройваць мапу нельга, тут толькі крані...

Памятаеце старую гісторыю пра тое, як напалеонаўскі генерал тлумачыў імператару, чаму прайграў бітву? «Папершае, у мяне не было набояў...». «Не працягвайце! - махнуў рукою Банапарт. - Адной гэтай прычыны дастаткова!» Такі тут: аднаго пратэсту Аушава і Шайміева дастаткова, каб стала зразумела - аб'яднанне абумоўлівае масу небяспечных праблемаў і для Расіі таксама. Дадамо яшчэ знешнепалітычныя супярэчнасці, непазбежныя спрэчкі ўнутры СЧД... Вось і атрымліваецца, што Масква больш выгадна ператварыць усё ў мльвацякую гаварыліну.

- Кажуць: нашым прадпрыемствам будзе лягчэй працаваць, калі яны атрымаюць выхад на неабсяжны расейскі рынак...

- Сёння практычна няма мытных пошлінаў пры продажы нашых тавараў у Расію. Іншая справа - продажы гэтых дошчэ знізіліся пасля 17 жніўня мінулага года. Разлічваць, што хутка яны зноў вырастуць, мяркуючы па ўсім, не варта: жабрацкая краіна паспрабавала жыць, як багатая, - і прагарэла. Усур'ёз і надоўга. У выніку, арыентацыя на расейскі рынак для беларускіх тавараўтворцаў вельмі небяспечная. Ён, канешне, сапраўды неабсяжны, але -

бедны. А калі бедны - не такі ўжо і неабсяжны. Просты прыклад: вы выпускаеце чаравікі. Якасныя чаравікі карычневага колеру. Іх трэба прадаць. Небагаты пакупнік яшчэ трыста разоў падумае: а ці патрэбныя яны мне? У мяне ж такія ёсць, толькі чорныя, навошта тады грошы марнаваць... А багаты, у якога дваццаць пар абутку, і рыжыя, і белыя, і боты для палявання, і тапачкі для пляжа - без усялякай цырымоніі можа вахы чаравікі купіць. Няхай будзе. Ён усё роўна на гэтым не вельмі губляе. Так і з нашай прадукцыяй.

Расейскі рынак ніхто не збіраецца спісваць з рахункаў. Але выхад трэба шукаць на багатыя заходнія рынкі. Праўда, у адказ чуюцца: «Нас на Захадзе ніхто не чакае!» Сапраўды - не чакае. Там наогул ніколі нікога не чакаюць. Не чакалі Японію і Карэю, не чакалі Кітай, які на нашых вачах за пару гадоў запоўніў усе магазіны планетны сваімі няхай аднаразовымі, але надзвычай таннымі таварамі. Сорок гадоў таму якім-небудзь галандскім вытворцам зусім не хацелася пусіцца на свае рынкі канкурэнтаў з Заходняй Германіяй, якая пачынала падымацца. Нічога, пытанне вырашалася. Ёсць эканамічныя законы: прапануй дастойны тавар - знойдзецца і пакупнік. Так - складана. Але глыбей на суседзяў - Літву, Латвію, Эстонію. Толькі 20-30 працэнтаў іх прадукцыі ідзе ў Расію, астат-

няе - па ўсяму свету. Рукі іншыя? Альбо галовы? Ці папросту спадзяюцца не на інтэграцыю, а на саміх сябе?

Так, ёсць некалькі напрамкаў у эканоміцы, для якіх расейскі рынак ў бліжэйшыя гады, без сумневу, будзе важнейшым, - аўтапрамы, сектар, напрыклад. Але ён і так звязаны на Расію! Аб'яднаемся мы з ёю палітычна або не - ні на якасць, ні на кошт МАЗаві ці трактароў гэта не паўплывае.

- Кажуць: пасля аб'яднання павялічыцца наша абароназдольнасць...

- А ад каго мы збіраемся абараняцца? Ад Літвы? Ад Польшчы? Ад Украіны? Беларуская армія і так адна з мацнейшых у Еўропе. І не трэба спасылка на прыклад Сербіі! У Югаславіі шмат гадоў ішла жорсткая вайна паміж краінамі-суседзямі (не будзем паглыбляцца цяпер у спрэчку, хто мае рацыю, хто вінаваты). Аднойчы яна перайшла ў стадыю, калі адзін з бакоў падтрымала НАТО. Беларусь, дзякуй Богу, ні з кім не задзіраецца, яе ніхто не чапае - прычым тут адно да другога? З іншага боку - ці будзе з кім-небудзь у бліжэйшыя часы ваяваць Расія? Абавязкова! Паглядзіце, да прыкладу: крыху аслабла вялікая імперыя - і шугануў Каўказ. І я не веру, што ў расейска-беларускай канфедэрацыі адна краіна будзе кідаць сваіх хлопцаў пад агонь, а другой удацца адсідзецца, ні ў чым не беручы ўдзел. Логіка падзеяў абавязкова зацягне ў вір. Толькі пытанне - ці патрэбна нам гэта?

- Кажуць: пасля аб'яднання ўзровень беларускіх заробкаў і пенсій дасягне расейскага...

- Можна быць. Толькі і выплочваць іх будзе адпаведна. Прычым не забывайцеся: вялізнае колькасць расейскіх прадпрыемстваў цяпер простаівае. А потым - што азначае «расейскія заробкі»? У Расіі адны заробкі ў Маскве, а другія - ва Урулінску. Мы ж будзем атрымліваць, як ва Урулінску.

- Кажуць: пасля аб'яднання ў нашых грамадзянаў пабольшае мажлівасць знайсці працу ў Расіі...

- «Шабашыць» у Расію і зараз шмат хто ездзіць, прычым юрыдычна яны цалкам абаронены. Гэта, на мой погляд, адзін з нешматлікіх талковых дакументаў, падпісаных падчас беларуска-расейскіх перамоваў - пагадненне, якое гарантуе (няхай хоць на паперы) нашым работнікам роўныя правы, сацыяльную абарону... Але!

Расейскі рынак работчай сілы дужа вузкі, там сваіх беспрацоўных хапае. Апроч таго, нямаюць беларусы едуць за заробкі ў Польшчу, у іншыя еўрапейскія краіны, і прывозяць непараўнальна большыя грошы. Можна быць, нашым уладам трэба падумаць, як палегчыць пранікненне сваіх грамадзянаў на заходнія рынкі работчай сілы? Тая ж Польшча дамаглася калісьці адпаведнай дамовы з Нямеччынай. І потым, думаць трэба пра стварэнне работчых месцаў тут. Калі твае грамадзяне бадзюцца па чужых краях ў пошуках хлеба - гэта таксама не жыццё.

- Кажуць: аб'яднанне вельмі выгаднае Беларусі і Расіі...

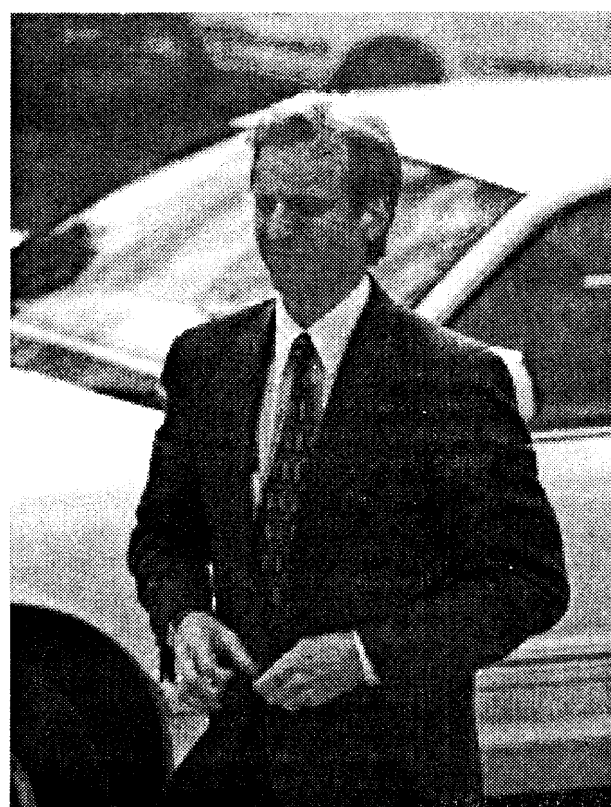
- Яно выгаднае Лукашэнку: ён атрымлівае шанец стаць з часам уладаром адной шоста часткі сушы. Яно выгаднае Ельцыну - хворы стары ідзе на спацьняк з тытулам «аб'яднальніка славянскіх земляў», а праблемы няхай вырашае спадкаемца. Яно выгаднае расейскім генералам і шматлікім чыноўнікам, якія атрымаюць хлебныя месцы ў новых міністэрствах-кармушках. Але наколькі яно выгаднае нам з вамі? Гэта пытанне.

- Кажуць: аб'яднанне вельмі выгаднае Беларусі і Расіі...

- Яно выгаднае Лукашэнку: ён атрымлівае шанец стаць з часам уладаром адной шоста часткі сушы. Яно выгаднае Ельцыну - хворы стары ідзе на спацьняк з тытулам «аб'яднальніка славянскіх земляў», а праблемы няхай вырашае спадкаемца. Яно выгаднае расейскім генералам і шматлікім чыноўнікам, якія атрымаюць хлебныя месцы ў новых міністэрствах-кармушках. Але наколькі яно выгаднае нам з вамі? Гэта пытанне.

Акрамя таго, на маю думку, ёсць рэчы, да якіх нельга падыходзіць з ацэнкай «выгадна-нявыгадна». Незалежнасць - з іх ліку. У жыцці шмат чаго нявыгадна. Нявыгадна працаваць - выгадней красці. Нявыгадна карміць старую маці - які ад яе прыбытак у гаспадарцы? Нявыгадна даваць адпор хулігану - што калі паб'е. Цяпер нам кажучы, што сваю краіну больш выгадна аддаць суседу. Мо і выгадна. Толькі як потым сябе паважаць?

Сяргей Манастырскі, газета «Рабочий»

14 верасня вярнуўся ў Беларусь амбасадар ЗША Дэнніл Спекхард. «Знаходжанне амбасадара Спекхарда ў Менску дазволіць нам больш эфектыўна садзейнічаць станаўленню дэмакратыі і правоў чалавека, аказваць падтрымку тым, чыя дзейнасць скіраваная на аднаўленне дэмакратычнага кіравання, і развіваць нашыя агульныя інтарэсы» - заявіў прэс-сакратар Дзярждэпартаменту ЗША Джэймс Рубін.

Сойм БНФ супраць расколу

На пасяджэнні сойму Беларускага Народнага Фронту, якое прайшло 11 верасня, было вызначана, што другая сесія з'ездзі гэтай арганізацыі адбудзецца 30-31 кастрычніка г.г. Сойм не падтрымаў ідэі старшыні БНФ Зянона Пазняка аб правядзенні асобнага з'езду Партыі БНФ 26 верасня і аб размежаванні Фронту на дзве арганізацыі — «пазітывісцкую», якая была б з'арыентавана на грамадскую дзейнасць, і «кансерватыўную» партыю з'арыентаваную на палітычную дзейнасць, якую ўзначаліў бы сам З.Пазняк.

На думку Зянона Пазняка, абедзве часткі існавалі б як самастойныя арганізацыі і ўтваралі б кааліцыю БНФ. Аднак, у рэзалюцыі сойму пад назвай «Не дапусціць расколу!» адзначаецца, што такі падзел быў бы штучным, бо паміж прадстаўнікамі розных пазіцый у Фронце «няма ідэалагічных разыходжанняў».

Частка сябраў сойму, якія прысутнічалі на згаданым пасяджэнні, адмовіліся рэгістравацца і заявілі, што сойм неправамоцны прымаць рашэнні з-за адсутнасці кворуму. На думку намесніка старшыні БНФ Юрыя Беленькага, які прытрымліваецца такой думкі, адзінае выйсце з цяперашняй сітуацыі — гэта перамовы паміж кіраўнікамі Фронту, якія сёння знаходзяцца на розных пазіцыях.

Аляксей Знаткевіч

«Шасцёрка» дарасла да «васьмёркі»

14 верасня. Апазіцыйным палітычным партыям Беларусі нарэшце ўдалося знайсці кампраміс па пытанні камплектавання сваёй дэлегацыі на будучыя перамовы з уладамі.

На пасяджэнні Кансультацыйнага савета апазіцыйных палітычных партый, што адбылося ўвечары 13 верасня ў Менску, кіраўнік кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ ў Беларусі Ханс-Георг Вік паведаміў наступнае. АБСЕ, пры пасрэдніцтве якой пройдзе перамовы, згодна павялічыць фармат дэлегацыі з шасці да васьмі чалавек. Дадзенае рашэнне, паводле слоў спадара Віка, не аспрэчвае і ўрадавы бок. Такім чынам, адпала неабходнасць выключачь са спісу дэлегацыі прадстаўнікоў дзвюх з васьмі палітычных партый, што раней з'яўлялася «яблыкам разладу» ў шэрагах апазіцыі.

Некаторыя партыі ўжо цалкам або часткова вызначыліся са сваімі прадстаўнікамі не перамоўным працэ-

се. Так, напрыклад, Партыю камуністаў Беларусію будучы прадстаўляць Сяргей Калякін і Алена Скрыган; Аб'яднаную грамадзянскую партыю — Станіслаў Багданкевіч і Анатоль Лябедзька; Беларускую сацыял-дэмакратычную Грамаду — Станіслаў Шушкевіч і Алег Трусаў; Беларускі Народны Фронт — Юрась Беленькі; Ліберальна-дэмакратычную партыю — Сяргей Гайдукевіч. Канчатковы спіс дэлегацыі будзе зацверджаны на пасяджэнні Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання 18 верасня.

На пасяджэнні кансультацыйнага савета таксама была дасягнута дамоўленасць, што на першых двух пасяджэннях дэлегацыю ад апазіцыі будзе ўзначальваць Анатоль Лябедзька.

Уладзімір Глод

Шушкевіч папярэджвае: не ўцягвайцеся ў гульні ФСБ

Старшыня БСДГ Станіслаў Шушкевіч ад імя партыі падпісаў заяву ўдзельніку перамоўнага працэсу пры пасярэдніцтве АБСЕ. У заяве сказана, што ўдзел у перамовах з выканаўчай уладай будзе немагчымы, калі будучы зробленыя практычныя захады па ліквідацыі незалежнага статусу Беларусі праз «аб'яднанне ў адну саюзную дзяржаву».

Станіслаў Шушкевіч 13 верасня таксама падпісаў адкрыты ліст на адрас Сойму Беларускага Народнага Фронту. У ім гаворыцца, што «галоўнай мэрай беларускага дыктатара з'яўляецца ўключэнне Беларусі ў склад Расіі, выхад на расейскае палітычнае поле і барацьба за Крэмль. Але пасля дзяржаўнага перавароту 1996 года і заканчэння тэрміну прэзідэнцкіх паўнамоцтваў Лукашэнка не можа заключыць дамову аб інкарпарацыі, легітымнасць якой была б прызнана міжнароднай супольнасцю. Таму пры падтрымцы спадара Віка рэжым пачаў гульні ў «перамовы з апазіцыяй», каб атрымаць парламент, які зможа ратыфікаваць дагавор.

Контур «пагаднення» былі распрацаваныя яшчэ перад Бухарэсцкай сустрэчай у чэрвені гэтага года і зводзяцца да наступнага: на перамовах выносяцца тры пытанні «аб доступе да СМІ», «аб выбарчым заканадаўстве» і «аб функцыях парламента». Паводле сцэнару рэжыму, падтрыманага Вікам, улады пойдуць на поўныя «уступкі» па

першых двух пытаннях, а па трэцяму - на ўступкі пойдзе апазіцыя. Вынікам стане наступнае пагадненне - давайце правядзем «свабодныя» і «дэмакратычныя» выбары новым «палатам» па «канстытуцыйнай» 1996 года, а тая зоймецца «канстытуцыйнай» рэформай.

Хаця ўсім добра вядома, што ніякай «канстытуцыйнай» рэформы не будзе. Адным з першых і, магчыма, апошніх рашэнняў «палаты» стане ратыфікацыя падрыхтаванай дамовы аб аб'яднанні Беларусі з Расіяй, якая ў такім выпадку будзе прызнана АБСЕ...

Можна было б шмат распаўядаць аб «прагматычных» дзеях, якія праз падстаўныя заходнія фонды, а таксама праз «беларускія» арганізацыі, тыпу Хартыя-97, атрымліваюць моцную падпітку ад расейскай ФСБ.

На наш погляд, некаторыя прадстаўнікі БНФ, спадзяюцца, самі таго не ўсведамляючы, усё больш уцягваюцца ў гульні ФСБ, пануючага рэжыму і спадара Віка.

Ул. інф.

Верасень 1939 ў Гародні

Два гады таму, на чыгуначна-вакзале ў Кракаве, у чаканні цягніка, я папрасіў у вучня польскага ліцэя падручнік па гісторыі Польшчы навейшага часу. Гартаў сабе старонкі, потым сеў у цягнік... Увесь час да Варшавы ў мяне было ўражанне, што нешта такое пра пачатак другой сусветнай вайны з польскага сучаснага падручніка я ўжо чытаў... А ў Гародні прыгадаў. У савецкім падручніку гісторыі, калі пісалі аб падрыхтоўцы да Вялікай Айчыннай вайны, рэферэнам ішла фраза «Не паспелі». Не паспелі пераўзброіць Чырвоную Армію на аўтаматы ППД, на танкі Т-34, на БМ-13 «Кацюшы», на новыя знішчальнікі, перавесці гарнізоны ў новыя фартыфікацыі на заходняй мяжы. У польскім падручніку: мала пабудавалі бамбардзіроўшчыкаў «Лось» (адзін з лепшых у Еўропе ў той час), не паспелі пераўзброіць войскі аўтаматамі «Морс» (штосьці нахштальт савецкага ППД, але лепшы), не далі адпаведнай колькасці процітанкавых карабінаў «УР» у войскі (ўзор 1937 года, але ў верасні 1939 прабіваў браню ўсіх тагачасных танкаў Еўропы) і г.д.

І тыя, і гэтыя, «не паспелі», - віна ў гэтым была палітыкаў, як пілсудчыкаў, так і камуністаў. Але сённяшняя нашая тэма - што адбылася ў Гародні ў верасні 1939 года канкрэтна. Таму - нічога пра пакт Молатава-Рыбентропа.

Мала хто ведае, але мабілізацыя рэзервістаў ў Гародні адбылася ў жніўні 1939 года, дакладней - 24 жніўня. Фактычна на працягу тыдня Гародня і ваколіцы рыхтаваліся да вайны: збіралі фураж для вайсковых коняў, медыкаменты для вайсковых шпіталёў і г.д. Ужо 30 жніўня на вокнах гарадзенскіх дамоў з'явіліся крыжы з папяровых стужак. А ніводны з маіх знаёмых польскіх гісторыкаў не патлумачыў такога факту - 31 жніўня пад Гародню пачалі капаць фартыфікацыйныя равы... Карацей кажучы, «для інфармаваных» вайна не была навіною ўжо напрыканцы жніўня. Але, канешне, 1 верасня для большасці гарадзенцаў было поўнай нечаканасцю - «надзея памірае апошняй». Немцы бамбардавалі Гародню з першага па 19 верасня толькі два разы, але ж вельмі няўдала. Гарадзенцы практычна не мелі аніякай інфармацыі адносна сітуацыі на фронце - дэтэктарныя радыёпрыёмачы мелі толькі дзеці найбагацейшых сем'яў, - у асноўным яўрэйскіх. Кожны дзень «на фронт» адыходзілі навабранцы з горада, але дзе быў той фронт (дакладней кажучы - франты) ніхто не ведаў. Прыкладна 9 верасня з гарадзенскіх крамаў зніклі соль, мука, крупы, а за хлебам былі велізарныя чэргі.

Ва ўспамінах удзельнікаў абароны Гародні ў верасні 1939 года шмат гаворыцца пра дзеянні нямецкай агентуры ў той час у Гародні ды ваколіцах. Але ўсё гэта лухта. Агентура, безумоўна, дзейнічала, але ж савецкая. Справа ў тым, што пасля падпісання пакту Молатава-Рыбентропа, нямецкую агентуру «закансервавалі» да лепшых часоў (чытай да 1941 года). У межах «вобласці інтарэсаў СССР», г.зн. Гародні, немцам у той час «не было чаго рабіць». А вось у «вобласці дзяржаўных інтарэсаў Германіі» (глядзі мапу), недалёка ад Гародні нямецкія агенты дзейнічалі ўвесь час

вельмі актыўна. Яны між іншым фіксавалі адыход недабіткаў гарадзенскага гарнізона ў інтэрнаванне на Літву і масавыя забойствы афіцэраў і жаўнераў Войска Польскага на шляху да Сапоцкіна.

Першая і, відаць, найбольш вялікая акцыя савецкіх агентаў адбылася яшчэ ў першы тыдзень вайны (за дзесяць дзён да 17 верасня). Пад вёскай Чэхаўшчына быў амаль цалкам знішчаны вялізны склад амуніцыі. Па следчай справе гарадзенскага рэзідэнта разведкі штаба Чырвонай Арміі, якая знаходзіцца ў Маскве, бачна, што дзеянні гэтага чалавека, Шымона Відгорчыка, былі высока адзначаны ордэнам Чырвонай Зоркі. Польскія гісторыкі беспадстаўна запісваюць гэты чын нямецкай авіяцыі. Але ж яна не мела права дзейнічаць па стальных аб'ектах (масты, аб'екты камунікацыі і г.д.) «у зоне інтарэсаў СССР», а бамбардаваць магла толькі войскі, якія ішлі на «польска-германскі тэатр ваенных дзеянняў».

Паводле шматлікіх сведчанняў, як прафесійных польскіх вайскоўцаў, так і цывільнага краўніцтва на Захадзе Беларусі, - наступ савецкіх войскаў 17 верасня быў абсалютна неспадзяваным. Так і ў Гародні чакалі немцаў, а дачакаліся большавікоў...

Знакамітае польскае вайсковая разведка ў той час ўжо не дзейнічала (паўцякалі ў Румынію) і таму... Па-першае, абаронцы Гародні ўспрымалі разведчыя выпадкі нямецкіх матацыклістаў у ваколіцах Гародні як сведчанні аб хуткім наступе на Гародню. Прыкладна, палову дыверсіяў у Гародні ды ваколіцах «спісвалі» на немцаў. Так, напрыклад, калі «хтосьці ў цывільным» удала абрабаваў вайсковыя склады ў Гародні (скралі сучасныя карабіны, польскі «Маузер», а пакінулі на складах вінтоўкі «Лебеля» ўзору 1886). Гэта азначае, што савецкая агентура займала лепшую зброю, чым абаронцы Гародні.

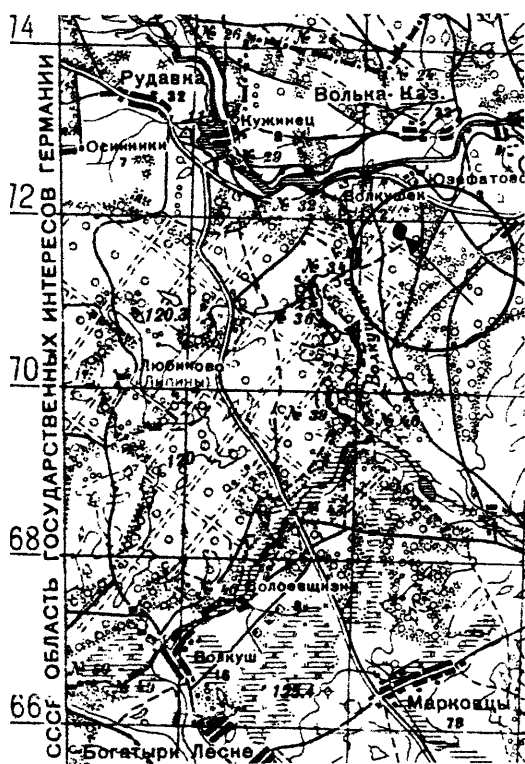
Толькі каля 11 гадзін мясцовага часу 18 верасня ў Гародні даведаліся аб наступе Чырвонай Арміі. Дакладных сведчанняў аб гэтай падзеі не было да апошняга моманту. Тым

больш, ніхто з абаронцаў Гародні (за 17 дзён з пачатку вайны ў Гародні змянілася ажно пяць «галоўнакамандуючых» абаронай) не ведаў, што Гародня была дугараднай мэтай савецкіх войскаў. Галоўная мэта Чырвонай Арміі была выйсці на межы, абумоўленыя ў тайных пратаколах пакту Молатава-Рыбентропа. Таму галоўны наступ быў у напрамку Беластока. Адтуль, прыкладна зранку 18 верасня, савецкія войскі правялі разведчую аперацыю ў ваколіцах занёманскай часткі Гародні. Гэта быў танкавы батальён, які дзейнічаў «танкамі паасобку». Галоўная мэта - даведацца, ці заняты польскімі гарнізонамі фарты з паўднёвага захаду ад Гародні (там вельмі моцна пабілі палякаў у 1920 годзе). Фарты былі апусцелыя, і таму некалькі танкаў паспрабавалі зрабіць «разведку боем» у самой Гародні.

Як на тыя часы, сувязь паміж наступаючай Чырвонай Арміяй і савецкай агентурай у Гародні была дасканалай.

Перад «танкавай пробай» Гародні 19 верасня, амаль усе адзінкі гарадзенскага гарнізона былі атакаваныя здалёк кулямётным і карабінным агнём. Найбольшыя страты былі каля «Старога моста» праз Нёман. Там стаялі гімназісты і вайскоўцы, «каб абараніць Гародню ад уваходу немцаў». Чаму не былі ўзарваныя чугунныя і дарожныя масты - невядома, хаця трэба прызнаць, што практычна ўсе дні абароны Гародні ад большавікоў абаронай у вайсковым сэнсе гэтага слова ніхто не кіраваў. Першыя савецкія танкі, якія трапілі ў Гародню (паводле архіўных звестак, не больш пяці) былі амаль адразу знішчаныя на вуліцы Брыгіцкай (зараз - Карла Маркса), Маставой, Гувэра (зараз - Тэльмана). Адважныя гарадзенскія гімназісты выкарыстоўвалі бутэлькі з бензінам, якія толькі ў 1942 годзе атрымаюць назву «Кактэйль Молатава». Ва ўспамінах абаронцаў Гародні ёсць сведчанні і аб снайперскай стральбе па амбразурах танкаў...

Для сённяшніх жыхароў будзе больш цікава даведацца пра іншае. Савецкія танкі, якія патрапілі ў Гародню ў мэтах разведкі 19 верасня, мелі «правадыроў». Гэта былі супрацоўнікі вайскавай разведкі галоўнага штаба Чырвонай Арміі: Нохім Абрашкін, Ізраэль Відгорчык (магчыма, сын рэзідэнта ў Гародні), Іосіф Маргуліс, Барух Фрумкін (брат вядомага ў СССР эстраднага кампазітара і ўнук Міны Фрумкінай, якая трымала памятную для гарадзенцаў «лазію на Віленскай») ды інш. Шмат працы зрабілі для Саветаў гарадзенскія бе-

Фрагмент тапаграфічнай карты ўзору 1940 года. На палях пазначаны «інтарэс Германіі», а стрэлкай - сучасная памежная застава імя Усавы

ларусы - гэта яны стралялі з кулямётаў і карабінаў па польскіх войсках з розных куткоў Гародні - Палестыны, «могілак», «Сакрэту». Прымянаць ролю большавікай прапаганды таго часу - папросту глупства...

Калі Чырвоная Армія стала на межах «дзяржаўнага інтарэсу СССР» далёка на захад ад Гародні, можна было заняцца і справай Гародні. Тым больш, што з вайсковага пункту гледжання, гарадзенскі гарнізон з яго магчымасцямі быў дробяззю. Але гэтая «дробязь» без адзінага камандавання, амаль без амуніцыі, са зброяй з часоў першай сусветнай вайны, трымалася два дні - 20 і 21 верасня, трымалася гераічна. Адыход у «інтэрнацыю» на Літву праз Сапоцкіна-Калеты, неарганізаваны і спантанны, - гэта самая трагічная старонка абароны Гародні ў верасні 1939 года. Дэзарганізаваныя вайсковыя адзінкі перапынялі па дарозе ў Літву перадавыя атрады Чырвонай Арміі, бралі ў палон, а часцей расстрэльвалі на месцы. Каля шашы на Сапоцкіна стаіць крыж...

Тыя, каму падчас баёў 19-21 верасня даводзілася апынуцца параненымі ў руках чырвонаармейцаў, не заўсёды траплялі ў сталінскія лагеры. Дырэктар жаночай гарадзенскай гімназіі ўгадвае, што параненых харчэраў на Рынкавай (зараз - Савецкай) плошчы чырвонаармейцы дабівалі багнетами.

Ужо раніцою 21 верасня па Гародні пайшла хваля арыштаў. І не толькі польскай інтэлігенцыі ды чыноўнікаў, заможных яўрэяў і так далей. Частка беларускіх падпольшчыкаў з былога КПЗБ таксама патрапіла за краты (была падстава - ліквідацыя праз Камінтэрн кампартыі Польшчы ў 1936 годзе як «прадажнай»). Не залічваюся ім іх чын у верасні 1939 года, залічвалася толькі - працаваў для «кампетэнтных органаў» альбо не (г.зн. «ці працаваў для камуністычнай сістэмы, ці працаваў для камуністычнай ідэі»). Калі б я быў палякам, я ганарыўся б тым фактам, што ў гарадзенскай вязьніцы з 17 па 21 верасня 1939 не быў расстраляны ніводны камуніст. Чаму? Таму што напрыканцы дня 22 чэрвеня 1941 года ў гарадзенскай вязьніцы былі расстраляныя ўсе вязьні: і палітычныя, і крымінальныя. Калі немцы занялі Гародню, яны распаўсюдзілі першую лістоўку для насельніцтва, прыкладна наступнага зместу: «...той, хто меў сярод сваякоў вязьняў у гарадзенскай вязьніцы, ласкавая просьба забраць трупы тых, хто быў расстраляны большавікамі...»

Нам не хацелася ў гэтым артыкуле прапаноўваць аніякіх высноваў для чытачоў. Толькі факты... У архівах Масквы, Варшавы, Берліна ёсць яшчэ шмат цікавага пра верасень у Гародні. І ў Гародні ў былым архіве абкама ды абласным ляжаць не крапнутыя даследчыкамі матэрыялы. А вось ці гатовы мы да ўсёй праўды? Ігар Кавалеўскі

Мы павінны памятаць пра верасень 1939 года

Заява Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны

17 верасня 1939 года пачалося ўз'яднанне беларускай нацыі ў межах адной дзяржавы. Гэтай падзеі папярэднічалі 39 гадоў трагічнай гісторыі Беларусі першай паловы XX стагоддзя.

У пачатку XX стагоддзя ў выніку дэмакратычных заваёваў рэвалюцыі 1905 года беларусы паступова пачалі зноў набываць сваю этнічную адметнасць, адраджаць сваю мову, гісторыю і культуру. Гэтыя працэсы разгарнуліся на ўсёй этнічнай беларускай тэрыторыі, населенай 12-мільённым этнасам.

Аднак гэтае адраджэнне было спынена спачатку Першай сусветнай вайной, а потым і большавіцкім пераваротам 1917 года. У выніку гэтых падзеяў Беларусь страціла мільёны жыццяў, шмат хто апынуўся за межамі Бацькаўшчыны. Але 25 сакавіка 1918 года паўнамоцныя прадстаўнікі шматнацыянальнага беларускага народа абвясцілі ў Менску нашу незалежнасць на ўсёй сваёй этнічнай тэрыторыі.

Большавікі ў Смаленску мусілі 1 студзеня 1919 года пацвердзіць гэты лёсавызначальны акт і ўключыць у межы ССРБ усе беларускія землі. Аднак ужо праз некалькі тыдняў яны пачалі гандляваць нашай Бацькаўшчынай, і ў выніку дамовы 1920 года з Латвіяй і Літвой, а таксама ў выніку ганебнай Рыжскай дамовы 1921 года ў межах БССР засталіся толькі шэсць паветаў былой Менскай губерні.

На тэрыторыі Заходняй Беларусі рэжым Пілсудскага пачаў татальнае вынішчэнне ўсяго беларускага, а на тэрыторыі БССР пасля некалькіх гадоў нацыянальнага адраджэння распачаліся масавыя рэпрэсіі ды ўзніклі шматлікія Курапаты.

У жніўні 1939 года пасля пакту Молатава і Рыбентропа быў здзейснены новы еўрапейскі перадзел, які выклікаў у верасні II сусветную вайну. 1 верасня фашысцкія бомбы ўжо падалі на Гродна, Брэст і Баранавічы, а тысячы беларускіх хлопцаў былі забраныя ў польскае войска і гінулі на польскай тэрыторыі.

Неўзабаве, 17 верасня 1939 года беларускія сяляне, якія былі ў Польскай дзяржаве людзьмі не першага гатунку, з музыкай і кветкамі сустракалі Чырвоную Армію.

Дзве вялікія часткі Беларусі - Заходняя і Усходняя - нарэшце аб'ядналіся, дзякуючы часоваму супадзенню савецка-нямецкіх глабальных інтарэсаў. Потым, 30 кастрычніка 1939 года, была перададзена Літве беларуская Вільня, Трокі, а крыху пазней - Дружгенікі. Страчаны Беласток з добрым кавалкам Белаўскай пушчы. Аднак ядро беларускіх земляў засталася захаваным да абвяшчэння незалежнасці ў 1991 годзе.

У сувязі з сённяшнімі інтэграцыйнымі гульнямі ТБМ нагадвае іх удзельнікам пра бясплённасць такіх намераў. Новай Рыжскай дамовы ўжо ніколі не будзе!

Алег Трусаў, Старшыня Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, кандыдат гістарычных навук, 2 верасня 1999 года

Польскі генералітэт у Гродне. 1936 год. Другі злева - камандзір «Д.ОК. III» - генерал Кліберг, - «добры жаўнер, але ніякі генерал». Ён праціўся сярод іншых увядзенню аўтаматаў на ўзбраенне...

Цуды беларускай эканомікі

Адпаведна дадзеным Міністэрства Фінансаў Рэспублікі Беларусь, у рэспубліканскі бюджэт за студзень-жнівень 1999 года паступіла болей як 515 трыльёнаў беларускіх рублёў даходаў.

Гэтую суму ў асноўным удалося сабраць за кошт:

- унутраных падаткаў на тавары і паслугі - больш за 195 трыльёнаў рублёў;

- непасрэдных падаткаў на даходы і прыбытак - болей як 120 трыльёнаў рублёў;

- даходаў ад знешняга гандлю і знешнеэканамічных аперацый - 28 трыльёнаў 800 мільярдаў рублёў;

- падаткаў на ўласнасць - больш за 10 трыльёнаў рублёў і г.д.

Нагадаем чытачам, што, згодна з артыкулам 1 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1999 год», даходы рэспубліканскага бюджэта за ўвесь 1999 год планаваліся ў аб'ёме 414 трыльёнаў 824 мільярды беларускіх рублёў. Планы планамі, а даходы ўжо на першае верасня, паводле дадзеных Міністэрства Фінансаў, на 100 трыльёнаў рублёў вышэй за прагназуемыя Законам «Аб бюджэце...» Ці гэта не чарговы эканамічны цуд? Мо гэты цуд-статыстыка Міністэрства Фінансаў і Міністэрства статыстыкі ды аналізу!

Сапраўды, у Беларусі ў твораца цуды. Давайце паразважам адносна перавыканання даходаў рэспубліканскіх мэтавых бюджэт-

ных фондаў, а менавіта: рэспубліканскага фонда падтрымкі вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі ды харчавання, рэспубліканскага фонда «Энергазберажэнні» і рэспубліканскага дарожнага фонда. Згодна з артыкулам 6 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1999 год», даходы рэспубліканскага фонда падтрымкі вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі ды харчавання за ўвесь 1999 год - 29 трыльёнаў рублёў, рэспубліканскага фонда «Энергазберажэнні» - 92 мільярды рублёў і рэспубліканскага дарожнага фонда - 18 трыльёнаў 709 мільярдаў рублёў. Усе гэтыя лічбы ўжо дасягнутыя напрыканцы жніўня бягучага года, а ў верасні перавыконваюцца. Да канца 1999 года, такім чынам, паказчыкі будуць вышэйшымі на працэнтаў 35-50. Аднак у той жа час вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі ды харчавання ў дачыненні да мінулага года знізілася на 33 працэнты. Дарогі, за выключэннем цэнтральнай часткі Гродна (чакалася «братанне» расейскага і беларускага кіраўніцтва ў Гродне - таму і дарогі зрабілі добрыя), не вытрымліваюць крытыкі. А энергазберажэнне стала амаль што дэвізам беларускага ўрада (асабліва напярэдадні зімы).

Як вынік: даходы павялічваюцца, вытворчасць зніжаецца, дарогі пагаршаюцца, а таксама беларусаў чакае снежань-люты з тэмпературай у жылых памяшканнях +15 градусаў Цэльсія. Мабыць, чытачам ПАГОНІ зразумела, што ў вышэйзгаданым ланцужку нешта нерэальнае... Канешне ж, - сапраўднае павелічэнне даходаў!

Не верце дзяржаўнай статыстыцы, але аналізуйце яе - вось вам наша парада!

Увесь поспех беларускай эканомікі і яе цуд толькі ў патрэбных для ўладаў разліках. Яны асаблівыя. Усе прагнозы і планы будаваліся з разліку 250 000 беларускіх рублёў за адзін даляр ЗША і 5% у месяц інфляцыі. А на сярэдзіну верасня бягучага года за адзін амерыканскі даляр даводзіцца выкласці нашыя паўмільёна рублёў (нават курс Нацыянальнага банка ўжо вышэй за 280 тысяч рублёў за даляр ЗША). Інфляцыя ж, адпаведна дадзеным Мініюста, амаль 10 працэнтаў у месяц (паводле незалежных, г.зн. неафіцыйных крыніцаў - 17,6 працэнта ў месяц у сярэднім з разліку інфляцыі за студзень-жнівень 1999 года).

Вось і ўсе поспехі ў выкананні бюджэту, росце вытворчасці, у набліжэнні да паказчыкаў эканомікі Беларусі 1991 года і так далей. Трэба толькі правільна лічыць. Аднак такі спосаб падліку - гэта аблік беларускага народа. Самі ж сябе і толім?

Кацярына Зволін

Рэзка павялічылася колькасць фальшывай валюты

У Беларусі напрыканцы ХХ стагоддзя валютны рынак застаецца самым нецывілізаваным ва ўсім свеце, праўда, за выключэннем некаторых дзяржаваў Экватарыяльнай Афрыкі.

Яшчэ ў 1994-м годзе пры С.Багданкевічы ў Рэспубліцы Беларусь былі добрыя тэндэнцыі на валютным рынку краіны: стабільны курс нацыянальнай грашовай адзінкі, адзінства афіцыйнага курса з неафіцыйным, стабільная работа абменных пунктаў камерцыйных банкаў (як і дзяржаўных) і г.д. З другой паловы 1994 года са змяненнем палітычнага рэжыму змянілася і эканоміка краіны; і ўзровень сярэдняга заробку грамадзянаў, і канешне ж, палітыка Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь.

Ні Т.Віннікава, ні спадар Алеінікаў нічога істотнага не прадпрынялі для нармалізацыі і развіцця «благанадзейных» тэндэнцыяў на валютным рынку краіны. Больш таго. Беларускі рубель здаў свае пазіцыі да непазнавальных велічыняў (з 11 500 рублёў за адзін даляр ЗША ў 1994 годзе да 100 000 беларускіх рублёў за адзін даляр ЗША на пачатак верасня мінулага года). За гэты перыяд амаль усе абменныя пункты па куплі-продажу валюты закрыліся (фактычна - 60 працэнтаў, фармальна - 40 працэнтаў), тры камерцыйныя банкі збанкрутавалі, уклады нагальніцтва ў даляравым эквіваленце знізіліся на 24,76 працэнта і г.д.

Пры П.Пракаповічы валютнага рынку (неценявога) фактычна няма. Затое ёсць ажно сем курсаў нацыянальнай грашовай адзінкі ды паўмільёна нааўных за адзін даляр ЗША:

- 1) афіцыйны курс Нацыянальнага банка;
- 2) курс біржавы на дадатковай сесіі;
- 3) курс нерэзідэнцкі (фактычна маскоўскі);
- 4) курс у абменных пунктах банкаў краіны;

5) рынковы нааўны курс (на наш погляд, найбольш афіцыйны для нашых грамадзянаў і прыездных);

6) рынковы безнааўны курс;

7) адвольны курс, што ўстанаўліваюць прадпрыемствы краіны (устаўляюцца для аплаты тавараў, работ, паслугаў у будучым. Напрыклад, сёння пры аплаце тавараў, работ і паслугаў дзейнічае курс на 1.02.2000 года - 1 350 000 беларускіх рублёў за даляр ЗША!..)

Бардак на валютным рынку краіны - адным словам. Ад гэтага бардака пакуюць больш за ўсіх звычайныя грамадзяне.

Немажлівасць свабодна купіць замежную валюту ў абменных пунктах камерцыйных і дзяржаўных банкаў краіны вядзе насельніцтва да «ценывікоў». І калі тым «мянялам», якіх многія ўжо ведаюць у твар, - вялікі дзякуй; то заезджым, відаць, бліжэйшым часам будзе вельмі складана. Нягледзячы на тое, што ў верасні большасць прадпрымальнікаў Беларусі баставала, да нас на рынкі «завезлі» вельмі шмат фальшывых купюр. Як нам стала вядома ад гарадзенскіх «мянялаў», апошнім часам заезджыя фальшываманетчыкі пачалі паўсюдна прапаноўваць 100-даляравыя новага ўзору купюры ніжэй наміналу... Прычым з паласою, але без вадзянога знаку...

Маштаб стадаляравай банкноты ў беларускіх рублях - гэта істотна. І калі раней падробкі ў асноўным былі нікуды не вартымі, ды яшчэ ў 20 даляраў, адна даляравая купюра з даклееным нулём, 100 нямецкіх марак на амаль газетнай паперы, дык цяпер 100 даляраў і з паласою. Будзьце пільнымі!

Максім Жмinda

P.S.: Курс продажу ў абменных дасягнуў 340 000 беларускіх рублёў за адзін даляр ЗША. Але для каго гэты курс? Афіцыйныя паведамленні пра затрыманне фальшываманетчыкаў пакуль ніхто не чуў.

Свабодны прафсаюз працягне страйк

8 верасня ў Менску ў будынку Савета Міністраў у 11.00 адбылася нарада ў намесніка прэм'ер-міністра РБ Г.Навіцкага «Аб пытаннях, якія ўзніклі ў сувязі з уваходам у сілу з 1.09.99 года падпункта 1.22 пункта 1 Дэкрэта прэзідэнта РБ ад 4 жніўня 1997 года N14».

На гэтую нараду не былі дапушчаныя прадстаўнікі стачачнага камітэта прадпрымальнікаў і свабодных прафсаюзаў прадпрымальнікаў Рэспублікі Беларусь (яны засталіся чакаць каля будынка Савета Міністраў). Нашыя калегі з дзяржаўнага прафсаюза прадпрымальнікаў «Садружнасць» «забыліся» ўключыць вышэйзгаданых прадстаўнікоў у спісы. Ну а чыноўнікі з Савета Міністраў, да якіх звярнуліся няўключаныя прадстаўнікі, 8 верасня ў 10.30 праігнаравалі просьбу шасці прадстаўнікоў (стачачнага камітэта, свабодных прафсаюзаў, рэгіёнаў і г.Менска) узяць удзел у дадзенай нарадзе.

Парадаксальна, але факт, што тыя, хто арганізаваў масавыя акцыі пратэсту ды выступленні, і дзякуючы якім стала ў прынцыпе магчыма дадзеная нарада, не былі дапушчаныя да нарады наогул.

На дадзенай нарадзе прысутнічалі Г.Навіцкі, А.Сазонаў, кіраўнікі выканкамаў, падатковага камітэта і сілавых ведамстваў.

Як і належала чакаць, на нарадзе былі прыняты пратакол, у якім шмат фразазу кшталту «даручыць», «забяспечыць», «пашырыць», «рэкамендаваць» і д.п.

Ёсць некалькі станоўчых момантаў, свабодных прафсаюзаў, рэгіёнаў і г.Менска) узяць удзел у дадзенай нарадзе.

Пасля нарады ў Саўміне ў 13.00 адбылася нарада прадпрымальнікаў. Народа была эмацыйная, але і яна не прыняла ніякіх рашэнняў. Свабодны прафсаюз прадпрымальнікаў настойваў на акцыях пратэсту, «Садружнасць» - на далейшай гульні «ў перамовы». Меркаванні падзяліліся. У выніку тання на гэтай нарадзе вырашана не было. Рабаўніцкі пункт 1.22 Дэкрэта застаецца ў сіле, талоны не адменены, прадпрымальнікаў будучы рабаваць, штрафаваць, пераследаваць у адміністрацыйным парадку па фармальных прыкметах і г.д. Не вырашаныя дадзеныя пытанні з-за штрэйкбрэхераў усім вядомага прафсаюза, што заклікаў прадпрымальнікаў у самы разгар акцый пратэсту выйсці на працу (які і быў запрошаны на дадзеную нараду).

Пасля нарады ў Саўміне ў 13.00 адбылася нарада прадпрымальнікаў. Народа была эмацыйная, але і яна не прыняла ніякіх рашэнняў. Свабодны прафсаюз прадпрымальнікаў настойваў на акцыях пратэсту, «Садружнасць» - на далейшай гульні «ў перамовы». Меркаванні падзяліліся. У выніку

Курсы валют

На 15 верасня Нацыянальны банк Беларусі ўстанавіў наступныя афіцыйныя курсы валют.

Даляр ЗША — 285.000 беларускіх рублёў. Еўра — 295.445,25. Нямецкая марка — 151.058,76. Расійскі рубель — 11.160. У параўнанні з учарашнім днём афіцыйны курс даляра ЗША ўзрос на 1.000 рублёў.

На «чорным» рынку наяўнай валюты ў Менску раніцай 15 верасня даляр куплялі па 485.000—490.000 і прадавалі па 495.000—500.000 рублёў. У параўнанні з учарашнім днём, курс не змяніўся.

А цэны ляцяць, цэны...

Паводле інфармацыі Міністэрства статыстыкі ды аналізу Беларусі, за першы тыдзень верасня спажывецкія цэны ў краіне ўзраслі на 3,3 працэнта. З пачатку года спажывецкія цэны ўзраслі ў 2,18 раза.

Дзмітрый Уласаў

Нацбанк даў задні ход

Як паведамілі ў Нацыянальным банку Беларусі, у сувязі з часовымі абмежаваннямі аперацый на валютным рынку краіны Нацбанк выдаваць дазволы на ажыццяўленне разавых здзелак куплі-продажу замежнай валюты, якія перавышаюць абмежаванні.

Нагадаем, што пастановай праўлення Нацбанка ад 26 жніўня абмежаванні вызначаныя для суб'ектаў гаспадарання і ўпаўнаважаных банкаў у тысячу адзінак адной з замежных валют. Як адзначаецца ў прынятым наконт гэтага рашэнні, такія здзелкі на валютным рынку

краіны павінны праводзіцца банкамі і суб'ектамі гаспадарання ў адпаведнасці з патрабаваннямі існуючага Палажэння аб парадку ажыццяўлення здзелак куплі-продажу замежнай валюты, а таксама канверсійных аперацый.

Аляксей Арэшка

«Лукавыя» эканамісты

вырашылі, што мы плацім мала

У Беларусі будзе праводзіцца штоквартальная індэксацыя тарыфаў на электраэнергію для насельніцтва. Даручэнне Міністэрству эканомікі ажыццяўляць такую індэксацыю ўтрымліваецца ў спецыяльна прынятай пастанове Савета Міністраў.

Да канца верасня г.г. Мінэканомікі павінна распрацаваць адпаведнае палажэнне аб індэксацыі. Як адзначана ў пастанове, гэта робіцца «ў мэтах набліжэння тарыфаў на электраэнергію для насельніцтва да ўзроўню фактычных выдаткаў». Цяпер насельніцтва аплочвае толькі каля 15 працэнтаў сабекошту выкарыстоўваемай электраэнергіі. Беларусь не ў стане забяспечваць сябе

электраэнергіяй ўласнай вытворчасці і змушана набываць яе ў суседніх краінах.

Запачычанасць краіны па гэтым артыкуле імпарту дастаткова вялікая. Напачатку жніўня 1999 года доўг Беларусі за электраэнергію, пастаўленую Расіяй, складаў 40,89 мільёна даляраў ЗША, Літвой — 66,81 мільёна даляраў ЗША.

Сяргей Снегін

На КПП больш рабаваць не будуць. Менш таксама...

А.Лукашэнка падпісаў указ «Аб упарадкаванні збірання збораў за праезд аўтатранспартных сродкаў па тэрыторыі Рэспублікі Беларусь», якім з 1 кастрычніка 1999 года прыпыняецца дзеянне пункту «а» артыкула 10 Закона «Аб бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1999 год» у частцы збору за карыстанне аб'ектамі інфраструктуры пры перасячэнні мяжы Беларусі цераз кантрольна-прапускныя пункты.

Савету Міністраў Беларусі даручана ў двухмесячны тэрмін прывесці памер платы за праезд цяжкаважывых і буйнагабарытных аўтатранспартных сродкаў па аўтамабільных дарогах агульнага карыстання ў адпаведнасць з памерам платы, устаноўленай у суседніх дзяржавах. У Міністэрстве транспарту і камунікацыі Беларусі станоўчым чынам ацанілі падпісанне кіраўніком дзяржавы гэтага ўказу. Як паведамілі ва Упраўленні знешнеэканамічных сувязяў Мінтранса, увядзенне згада-ных збораў прывяло да таго, што

міжнародныя аўтаперавозчыкі сталі аб'язджаць Беларусь па тэрыторыі суседніх дзяржаваў, а колькасць паздак замежных перавозчыкаў сёлета скарацілася ў параўнанні з папярэднім годам, у 4 разы. Напрыклад, колькасць паздак толькі польскіх перавозчыкаў праз тэрыторыю Беларусі скарацілася прыкладна ў 10 разоў. Таму адмена ўказаных збораў павінна садзейнічаць павелічэнню колькасці транзітных аўтамабільных перавозак праз тэрыторыю краіны.

Аляксей Арэшка

Леванеўскі піша

дэкрэты

Лідар Гарадзенскага прафсаюза прадпрымальнікаў В.Леванеўскі прапануе А.Лукашэнка падпісаць у верасні распрацаваны прафсаюзам Дэкрэт «Аб некаторых мерах па ўдасканаленні працы індывідуальных прадпрымальнікаў пры рознічнай рэалізацыі нехарчовых тавараў».

У прапанаваным праекце Дэкрэта ўказваецца, што сертыфікацыі і гігіенічнай рэгістрацыі не падлягаюць малыя партыі тавару (да 100 адзінак), прадаўцы такіх тавараў мусяць прадаваць іх з адзнакай «тавар не сертыфікаваны». Канфіскацыя тавара дапускаецца толькі праз рашэнне суда. Прапануецца дазволіць прадпрымальнікам прадаваць тавары за валюту.

Калі ўлады хочуць, «каб прадпрымальніцтва развівалася, няхай падпісваюць Дэкрэт», - каментуе сваю «заканадаўчую ініцыятыву» спадар Леванеўскі.

Усе, хто жадае пазнаёміцца з поўным тэкстам праекта Дэкрэта, могуць звяртацца ў рэдакцыю газеты ПАГОНЯ.

Ул. інф.

Валерый Леванеўскі

ГІСТОРЫЯ І КУЛЬТУРА

«У рэабілітацыі Вам адмоўлена...»

Васіль Рыгоравіч доўга не мог зразумець, чаму памяць раптоўна ўсё часцей пачала вяртаць яго ў часы п'яцідзясяцігадовай даўніны. І той вопіс, нечаканы, як стрэл:

- Гэй, таварышч!

Сэрца скаланулася і нібыта пакацілася ўніз. Істоту апанавала млюснае здранцвенне. Вірлівае жыццё навокал імгненна прыцішылася. Аглухла шчабятанне жаўранкаў. Лёгка белаватыя аблікі набрынялі злавеснай сінечаю. Травенскі ветрык-гарэза, які дагэтуль зусім пахлапчукоўску тузаў за косы бярозкі ля дарогі, сконкуў за прыдарожныя кусты і ледзь-ледзь шапацеў у лістоце, баючыся ўздыхнуць на поўныя грудзі.

Незнаёмцы ў цывільным абступілі, для адводу вачэй просяць закурыць.

- Вы Супрун? Мы былі ў школе. Выйшлі сустрэць, каб не размінуцца...

Ён ужо авалодаў сабою. Зразумей, адкуль гэтыя «таварышчы», адзін з якіх спрактыкавана заходзіў за спіну. Ды яны і не таіліся. Паведамлілі, што з Дзяржбеспекі. Ім даручана правесці вобшыск на кватэры. Ператрус на вачах знямелага бацькі доўжыўся нядоўга. Забралі кніжку Язэпа Найдзюка «Беларусь учора і сёння», выдадзеную ў час нямецкай акупацыі, а таксама «Баранавіцкую газету» з вершам арыштаванага маладога настаўніка «Песня на чужыне».

Глыбінную сутнасць асаблівага вымаўлення слова «таварышч» Васіль Супрун зразумей параўнальна нядаўна - напачатку 90-х. Спробы рэабілітацыі станоўчых вынікаў не давалі. Пераходзячы з кабінета ў кабінет ветлівых і пацямленых службоўцаў, раптоўна адкрыў для сябе простую ісціну: тыя, з «органаў», і цяперашні іх спадкаемцы - аднадумцы. Сталінскі фрэнч па-ранейшаму зашпілены на ўсе гузікі. Спагадліва ківаюць галовамі, па-дружбацку зазіраюць у вочы. Усмешка сыходзіць з аблічка, калі чытаюць прашэнне наведвальніка. Вочы наліваюцца алавянай шэранню, у голасе чуецца сталёвыя ноткі:

- Вам, таварышч, трэба звярнуцца на адрас...

Кола замыкаецца. Васіль Рыгоравіч распачынае новую спробу дамагчыся справядлівасці. Звяртаецца да вышэйшых кіраўнікоў краіны.

«Даўно няма Сталіна і Беры, няма іх таталітарнай імперыі. А я, ахвяра генацыду, усё яшчэ застаюся беспспраўным «ворагам». За тое, што шыра любіў Беларусь і за яе вызваленне кінуў на алтар змагання сваю маладосць і жыццё.

Колькі ж яшчэ будучы мяне пераследаваць сталініцы?

Пісаў у Вярхоўны Савет (камісія па правах ахвяраў палітычных рэпрэсій), у пракуратуру Рэспублікі - глуха. Няўжо не рэабілітуюць? Няўжо рэжым, супраць якога я змагаўся, жыве і стаўленікі Цанаеў яшчэ не пайшлі на пенсію? Крыўдна і балюча за Беларусь».

(3 ліста Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслава Шушкевічу. 21 снежня 1991 года).

Зразумей Васіль Супрун і тое, што былі таталітарны рэжым знаходзіць спачуванне ў шматлікіх цяперашніх чыноўнікаў. Яны не заспелі часы Сталіна. Але дзіўным чынам перанялі пачцівасць да начальніка, павягу да цвёрдай рукі, сляпое падпарадкаванне загадам, якімі б абсурднымі яны не былі. Інтэрнацыяналісты без роду-племіні, яны не ведалі болю за раскрыжаваную Беларусь, выкараненне яе мовы, фізічнае і маральнае знішчэнне лепшых сыноў і дачок. Ім не ўласцівы патрыятызм. Янычары па духу і выхаванню, гэты люд па-ранейшаму сцяной стаіць за ўяўную веліч былога Савецкага Саюза. Збанкрутаваная палітыка СССР і яе верхаводаў дагэтуль уцэпіста трымае іх у сваім палоне. Яны ваяўніча бароняць любыя спробы развянчаць стэрэатыпы. Ворагам народа застаюцца для іх

тыя, хто адважыўся словам і справай выступіць супраць Савецкай улады. Тэрмін даўніны ролі не грае. Змярцвелыя міфы маюць сваіх прыхільнікаў...

Юнацкі максімізм рухаў многімі ўчынкамі сябраў падпольнай сацыял-дэмакратычнай антысавецкай групы «Чайка». Чакалі пасляваенных зменаў, а ўсталяваліся даваенныя парадкі. Вакол нахрапіста панавала расейшчына. Усё нацыянальнае, спрадвечнае аб'яўлялася варажым і рашуча выкаранялася. Сілавымі метадамі вялася калектывізацыя. Маладыя сэрцы вырашылі супрацьстаяць гвалту. Былыя навучэнцы Слонімскай настаўніцкай семінарыі склалі ядро арганізацыі. Міхась Рукевіч, Міхась Чыгрын, Аляксандр Гардзейка, Уладзімір Салавей, Аляксандр Барэйка, Аляксандр Шапавал, Міхась Агейка, Мікалай Лескавец, Антон Кабак, Сяргей Яноўскі, Мікалай Макаравіч ды іншыя разумелі смяротную небяспеку. Аднак не адступіліся. Былі вызначаны асновы канспірацыі, мэты і структура арганізацыі, напрамкі і метады практычнай дзейнасці. Асобна падкрэслівалася, што галоўным у рабоце будзе ідэіна-асветніцкі патрыятычны напрамак. Кіраўніком абралі Васіля Супруна.

Асяродкі супраціву паўсталі ў Маладэчанскай, Брэсцкай, Пінскай і Баранавіцкай абласцях. Сваім чалавекам быў адзін з супрацоўнікаў Слонімскага аддзела Міністэрства дзяржбеспекі. Да нацыянальнага руху далучаліся патрыятычныя групы. У Наваградку аўтаномна дзейнічала падпольная арганізацыя - Саюз вызвалення Беларусі. У Глыбоцкай і Пастаўскай падвучэльных шчырыя беларусы з'ядналіся ў Саюз Беларускіх Патрыётаў.

Аднак праз год група «Чайка» была разгромлена карнымі савецкімі органамі.

«Пасля шасці месяцаў адзіночак, карцараў і катаванняў у баранавіцкай і менскай следчых турмах, засуджаны Ваенным трыбуналам войскаў НКУС Беларускай акругі на 25 гадоў зняволення і на пяць гадоў пазбаўлення правоў...

Адбыў больш за дзесяць гадоў у турмах Баранавічаў, Менска, Гродна, Оршы, у канцлагерах Інтэ і Варкуты. У 1956 годзе камісіяй Вярхоўнага Савета СССР вызвалены са зняццем судзімасці, вярнуўся на Радзіму. Але тут пераследы працягваюцца вось ужо 35 гадоў. Я быў пазбаўлены права працаваць па спецыяльнасці. Сакратар райкама партыі Ядыкім загадаў выкарыстоўваць мяне толькі на цяжкіх фізічных работах».

(3 ліста Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслава Шушкевічу. 21 снежня 1991 года).

Пракуроры не шкадавалі абвінавачванняў. Да здрады СССР далучылі антысавецкую агітацыю. Гэтага аказалася мала і даліся падрыхтоўку ўзброенага паўстання з мэтай аддзялення ад Савецкага Саюза. Бракавала доказаў, бо зброі не было выяўлена. Але савецкае правасуддзе на такую «дробязь» папросту не звярнула ўвагі. 22 асобы былі асуджаны адпаведна на 25 і 10 гадоў. Многія - з канфіскацыяй маёмасці.

Лагернае жыццё Васіля Супруна - тэма асобнай гаворкі. Але нідзе і ніколі не здрадзяў ён сваёй беларускасці. Як і яго землякі. У 1953 годзе, на Поўначы, зняволены ўкраінскі літаратур, прафесар Г.Кочур пасадзейнічаў у наладжванні завоначнай перапіскі з Ларысай Геніюш. Малюсенькія кавалкі тоненькай паперы, «ксівы», праходзілі адмысловы шлях, перш чым трапіць у патрэбныя рукі. У халоднай, прамарожанай Ілце беларускае слова падтрымлівала дух, давала надзею. Іх яднала агучаная любоў да паззіі. Сустрэча адбылася ў другой палове 50-х пасля вяртання на Беларусь. Ён неаднаразова наведваў паэтку ў Зэльве, дзе яна жыла разам з мужам Іванам Пятровічам.

...10 студзеня 1992 года першы

Васіль Супрун

намеснік старшыні Вярхоўнага Суда Беларусі В.Кандрацьеў даслаў Васілю Супруну копію вызначэння судовай калегіі па крымінальных справах. Старшынствуючы Н.Германчук разам з Е.Смірновым, І.Федарыччам яшчэ раз разгледзелі прысуд ваеннага трыбунала войскаў МУС Беларускай акругі ад 21 лістапада 1947 года. Пракурор М.Шымановіч выказаў думку, што Васіль Супрун рэабілітацыі не падлягае. Судовая калегія пагадзілася з абгрунтаванасцю прысуду, вынесенага больш як пяцьдзят гадоў таму пазасудовай інстанцыяй.

«На гэты раз звяртаюся да Вас, не разумеючы, на падставе якой логікі і якіх Законаў Генеральнай пракуратуры і Вярхоўнага Суду Беларусі ў 1992 годзе мне катэгарычна адмовілі ў рэабілітацыі і праве лічыцца ахвярай сталінскіх палітычных рэпрэсій. За тое, што, будучы настаўнікам ў 1946-1947 гадах, я ўзначальваў антысталінскае беларускае патрыятычнае падполле сацыял-дэмакратычнага накірунку, якое змагалася за права беларускага народа на сваёй зямлі свабодна карыстацца роднай мовай і сваімі школамі, права бараніць ад гвалтоўнага знішчэння сваю культуру, гістарычную спадчыну і чалавечую годнасць...»

(3 ліста прэзідэнту Рэспублікі Беларусь Лукашэнку А.Р. 28 лютага 1995 года).

Аўтар ліста нагадвае, што ўсе сябры падполля былі рэабілітаваныя ў 70-я гады. У адносінах жа да Васіля Супруна Вярхоўны Суд Беларусі папросту прадубліраваў прысуд берыўскага трыбуналаў і адмовіў у рэабілітацыі. Яшчэ ў часы СССР была знята яго судзімасць з-за неабгрунтаванасці прысуду. Тады чыя інтарэсы бароніць Вярхоўны Суд сучаснай Беларусі? Няўжо сталінска-берыўскі, паўторна судзячы патрыётаў, аднаўляючы практыку навастання цэтлікаў «ворагаў народа»?

Можна зразумець роспач былога настаўніка. Яны змагаліся за суверэнную самастойную Беларусь, супраць бесцырымонага ўціску з боку ўсходняга суседа, за годнасць нацыі. Мэты колішняга падпольнага патрыятычнага руху цяпер знайшлі сваё месца ў Канстытуцыі. Увесь гэты прапагандысцкі арсенал шырока выкарыстоўваюць у публічных выступленнях кіраўнікі дзяржавы. У такім разе лагічна і тое, што былыя змагары за Бацькаўшчыну павінны быць абвешчаны нацыянальнымі героямі. Але на практыцы, як бачым, ажыццяўляецца зусім іншае. Той жа першы намеснік Генеральнага пракурора Беларусі В.Кандрацьеў, вяртаючы Васілю Супруну дасланая даведкі, заклучае: **«3 прынятымі рашэннем Пракуратуры Рэспублікі Беларусь згодна».** Хіба мы па-ранейшаму жывем у СССР і ўсяляк абараняем найбольш злачынныя каштоўнасці Савецкай улады?

Амаль пяць гадоў былы палітычны вязень сталінскіх лагераў, аўтар некалькіх паэтычных зборнікаў сланіччанін Васіль Супрун чакае прэзідэнцкага вердыкту. Аднак маўчыць «апошняя інстанцыя і надзея».

Антон Лабовіч

Green card для беларусаў

Амбасада ЗША ў Беларусі абвясціла, што з 12.00 4 кастрычніка па 12.00 3 лістапада 1999 года будучы прымацца заявы на ўдзел у латэрэі іміграцыйных віз у ЗША.

Заявы трэба дасылаць на адрас: DV-2001 Program National Visa Center Portsmouth, NH 00212 U.S.A. На левым верхнім куце стандартнай капэрты (15-25 см даўжынёй і 9-11 см шырынёй) трэба напісаць назву сваёй роднай краіны, сваё імя і поўны адрас, напрыклад: Belarus Karatkevich, Aliena Skarynu 5/22 Minsk BELARUS. Заяву трэба дасылаць звычайнай поштай ці авіяпоштай (але не экспрэс-поштай). Заявы, атрыманыя да 4 кастрычніка і пасля 3 лістапада, разглядацца не будуць.

Удзельнікі латэрэі мусяць мець як мінімум сярэдняю адукацыю ці стаж кваліфікаванай працы. У заяве трэба надрукаваць ці напісаць друкаванымі літарамі на англійскай

мове наступную інфармацыю: поўнае імя, месца нараджэння, родную краіну заяўніка, імёны мужа/жонкі і дзяцей заяўніка, поўны паштовы адрас, асабісты подпіс і фотаздымак заяўніка 37 на 37 міліметраў, зроблены нядаўна і прыклеены да заявы празрыстай стужкай (нельга выкарыстоўваць клей ці сашчэпкі).

Пераможцаў выбярэ камп'ютар у адвольным парадку. Усе яны атрымаюць паведамленні ад Нацыянальнага візавага цэнтра ўвесну — напачатку лета 2000 года. Больш падрабязную інфармацыю можна атрымаць у ахоўнікаў амбасады ЗША па адрасе: Менск, вул. Старавіленская 46, з 9.00 да 17.00.

Аляксандр Абрамовіч

Амерыка запрашае кемлівых

Інфармацыйная служба амбасады ЗША ў Беларусі (USIS) абвясціла аб пачатку новага цыкла адукацыйных праграм у ЗША на 1999-2000 год, якія фінансуюцца ўрадам гэтай краіны. Да ўдзелу ў праграмах запрашаюцца грамадзяне Беларусі, якія валодаюць англійскай мовай.

На сённяшні дзень, заявы прымаюцца на наступных праграмах:

— **Конкурс стыпендыі імя сенатара Фулбрайта** (для грамадзян Беларусі, якія выкладаюць у ВНУ і займаюцца навукова-даследніцкай дзейнасцю, а таксама маюць ступень кандыдата ці доктара навук). Заявы прымаюцца да 29 кастрычніка.

— **Праграма «Аktуальныя пытанні сучаснасці»** (для супрацоўнікаў уладавых устаноў, кіраўнікоў няўрадавых арганізацый і прадстаўнікоў іншых прафесійных аб'яднанняў). Заявы прымаюцца да 29 лістапада.

— **Праграма навуковага абмену «Рэгіянальныя навукоўцы»** (для спецыялістаў, якія працуюць над кандыдацкай дысертацияй і для іншых навуковых даследнікаў). Заявы прымаюцца да снежня.

— **Конкурс стыпендыі імя сенатара Эдмунда Маскі** (для студэнтаў апошняга курса ВНУ і асобаў з вышэйшай адукацыяй). Заявы прымаюцца да 29 кастрычніка.

— **Праграма студэнцкіх абме-**

наў «Акт у падрымку свабоды» (для студэнтаў першых трох курсаў ВНУ Беларусі). Заявы прымаюцца да 10 лістапада.

— **Праграма школьных абменаў «Акт у падрымку свабоды»** (для старшакласнікаў сярэдніх школ).

Пасля заканчэння кожнай праграмы, удзельнікі мусяць вярнуцца на радзіму на перыяд не меншы за два гады. Яны не могуць вучыцца ці працаваць у ЗША на працягу гэтага тэрміну. Дадатковую інфармацыю можна атрымаць па наступных тэлефонах:

— USIS Менск (017) 217-88-28 — IREX Менск (017) 226-06-87 — ACCELS Менск (017) 236-68-83;

— Менскі інфармацыйна-адукацыйны цэнтр (017) 284-08-52;

— Брэсцкі інфармацыйна-адукацыйны цэнтр (0294) 77-15-84;

— Віцебскі інфармацыйна-адукацыйны цэнтр (0212) 37-83-42;

— Гомельскі інфармацыйна-адукацыйны цэнтр (0232) 53-29-10;

— Гарадзенскі інфармацыйна-адукацыйны цэнтр (0152) 33-54-51.

Аляксандр Знаткевіч

Кніжны клуб ТБМ

Ці чыталі Вы апавяданне Сэра Артура Конан Дойла, стваральніка славытых «Запісак пра Шэрлака Холмса», прысвечанае падзеям вайны 1812 года на тэрыторыі Беларусі - «Як брыгадзір Жарар трапіў у Менск»?

Ці ведаеце, што аўтарству Яраслава Гашака належыць не толькі эпапея пра ўдалага салдата Швейка, але і апавяданне пра беларускую гасцінасць - «Госці ў хату»?

Ці казалі Вам у школе, што рускі пісьменнік Аляксандр Пушкін стварыў вобраз свайго Дуброўскага, грунтуючыся на беларускім характары, іспаным з канкрэтнай гістарычнай асобы?

Ці чулі Вы, што апошнім пісьменнікам клопатам выбітнайшага нямецкага паэта і драматурга мяжы 18-19 стагоддзяў Фрыдрых Шылера была гістарычная драма, героем якой з'яўляўся слынный беларус - гістарычная постаць еўрапейскай велічыні - Леў Салага?

Вам усё гэта ў навіну? Нічога. Пры наяўнасці каліва вольнага часу, пра гэта і многае іншае Вы можаце даведацца ў Кніжным клубе Таварыства беларускай мовы, сустрэчы якога вось ужо два месяцы ладзяцца ў беларускай сталіцы.

Галоўнаю мэтай клуба ёсць пашырэнне беларускай кніжнасці шляхам рэалізацыі шэрагу праектаў, сярод якіх: «Кніганоша» - дапамога ў набыцці з найменшымі выдаткамі вартасных беларускіх выданняў і замежных выданняў пра Беларусь, абмен букіністычнай літаратурай паміж калекцыянерамі беларускай кнігі, супрацоўніцтва з беларускімі Творцамі Літаратуры, вандроўкі па літаратурных мясцінах Беларусі, асваенне беларускай літаратуры ў перакладах і ў арыгінале прасторы Інтэрнету ды інш.

Адным з цікавейшых праектаў

Кніжнага клуба Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны з'яўляецца стварэнне бібліятэчкі рарытэтаў. Ужо зараз бібліятэчка пачала адлік другой сотні кніг і, дзякуючы зчыліццам ТБМ, мае некалькі дзесяткаў старых беларускіх выданняў 10-30-ых гадоў, з геаграфіяй друку ад Вільні да Варшавы і Масквы. Тут і першая кніга беларускага класіка Максіма Гарэцкага - «Рунь» (1914 г.), кнігі Уладзіслава Галубка, Уладзіміра Жылкі, Францішка Аляхновіча, Антона Луцкевіча, Адама Станкевіча, кнігі, што ў свой час належалі Віленскай беларускай гімназіі (!)... Мае бібліятэчка і рэдкія мюнхенскія выданні 50-ых гадоў песняроў зямлі беларускай - Янкі Купалы і Якуба Коласа, кнігі эміграцыйнай беларускай паззіі і прозы, кнігі з аўтаграфамі папулярных сучасных беларускіх пісьменнікаў (нельга не згадаць добрым словам Уладзіміра Арлова)...

Усё гэтае багацце можна было пабачыць, патрымаць у руках, пагатаць на адкрыцці Бібліятэкі Кніжнага клуба Таварыства беларускай мовы - у нядзелю, 12 верасня.

Ласкава запрашаем прыняць удзел у фармаванні бібліятэкі пры Кніжным клубе Таварыства беларускай мовы. Дзякуючы Вам бібліятэка папоўніцца новымі вартаснымі беларускімі выданнямі, а таксама замежнымі выданнямі пра Беларусь.

Будзем рады бачыць Вас і на сустрэчах Кніжнага клуба ТБМ. **Менскі тэлефон для даведак і прапаноў: 84-85-11.**

Адрас Кніжнага клуба ТБМ: 220005, Менск, вуліца Румянцава, 13. Зміцер Цехановіч

Панядзелак, 20

НАШЕ КИНО

9.05 Николай Гринько, Татьяна Васильева и Борислав Брондуков в комедийной киноновелле Георгия Шуккина "Сто грамм для храбрости". (Из альманаха "Сто грамм для храбрости"). 1976 г.

9.45 КиНовости.

9.55 Марафон премьер на канале "Наше кино". Олег Табаков, Станислав Любшин, Валентина Теличкина, Любовь Полищук и Нина Усатова в комедии Виктора Титова "Кадриль". 1999 г.

11.20 С любимыми не расставайтесь. Евгений Евстигнев в музыкальном фильме Карена Шахназарова "Зимний вечер в Гаграх". 1985 г.

12.45 Любовь по-русски. Алла Ларионова, Владимир Владиславский и Александр Вертинский в мелодраме Исидора Анненского "Анна на шее". 1954 г.

14.10 С любимыми не расставайтесь. Вера Марецкая в киноповести Александра Зархи и Иосифа Хейфица "Член правительства". 1939 г.

15.50 КиНовости.

16.00 Ольга Мелихова и Александр Пороховщиков в мелодраме Виктора Аристова "Тростинка на ветру". 2 серии. 1980 г.

18.20 Лекарство против стресса. Людмила Нильская, Елена Соловей и Александр Михайлов в комедии Евгения Матвеева "Бешеные деньги". 1981 г.

19.45 Сериал "Вход в лабиринт". Режиссер Валерий Кремнев. В ролях: Игорь Костоловский, Микк Миквер, Борис Романов, Юрий Назаров. 1-я серия. 1989 г.

20.55 КиНовости.

21.05 Андрей Ташков, Антон Андросов и Сергей Гармаш в кинодраме Игоря Гостева "Беспресед". 1989 г.

МИР КИНО

9.35 Робсон Грин, Никола Уокер и Майкл Фист в детективном сериале "Прикосновение зла" (Великобритания). Д-16. 3-я серия.

11.20 "МИР Киноприключений". Джеймс Францискус и Мимси Фармер в приключенческом фильме Руджерио Деодато "Спасите "Конкорд" (Италия). Д-13.

12.55 КиНовости.

13.05 Ванесса Паради, Жан Рено и Жанна Моро в романтической комедии Рене Мансора "Колдовская любовь" (Франция). Д-13.

14.50 Крис Сэрэндон, Адриана Агхайоли и Ричард Тайсон в триллере "Темный прилив" (США). Д-17.

16.25 Джордж Сигал, Салли Керкленд и Брук Адамс в мелодраме Питера Богдановича "Песнь песней" (США). Д-17.

17.00 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Великобритания). Д-12. 1-я серия.

17.55 КиНовости.

18.05 Уильям Мозес в психологической драме Мартина Китроссера "Мужчина ее мечты" (США). Д-17.

19.40 Ангус МакФаден в фантастико-приключенческом фильме Ронни Ю "Доблестные войны" (США). С.

21.20 День рождения звезды: Софи Лорен. Софи Лорен и Марчелло Мастоияни в мелодраме Витторио Де Сики "Подсолнухи" (Италия - Франция). Д-13.

23.05 КиНовости.

23.15 - 0.40 Рутгер Хауэр в драме Адриана Ховена "Одуванчики" (ФРГ). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"

9.15 "Еще неделя позади..."

9.45 Азробика

10.10 Теннис. Кубок Федерации. Финал. Сборная США - сборная России. Передача из США. В перерыве (12.00) - "Пресс-центр"

15.00 "Пресс-центр"

15.10 Урок волейбола

15.25 "Шахматное обозрение"

15.55 Американский футбол. События недели

16.20 "Щит и мяч". Тележурнал

16.50 "Железный фактор". Тележурнал

17.20 "Пресс-центр"

17.30 Теннис. Кубок Федерации. Финал. Сборная США - сборная России. Передача из США.

20.00 Программа передач на завтра

20.05 "Большой ринг"

22.05 "Фан-клуб американского футбола"

22.35 Железный фактор". Тележурнал

23.00 Новости

Аўторак, 21

НАШЕ КИНО

9.05 Сериал "Вход в лабиринт". 1-я серия. 1989 г.

10.15 КиНовости.

10.25 Ольга Мелихова и Александр Пороховщиков в мелодраме Виктора Аристова "Тростинка на ветру". 2 серии. 1980 г.

12.45 Лекарство против стресса. Людмила Нильская, Елена Соловей и Александр Михайлов в комедии Евгения Матвеева "Бешеные деньги". 1981 г.

14.10 Андрей Ташков, Антон Андросов и Сергей Гармаш в кинодраме Игоря Гостева "Беспресед". 1989 г.

15.50 КиНовости.

16.00 Стефания Станюта, Лев Дуров и Алексей Петренко в киноповести Элема Климова "Прощание". 2 серии. 1982 г.

18.00 Звездный билет. Ия Арпина и Владимир Татосов в киноромане Иосифа Хейфица "Большая семья". 1954 г.

19.40 Сериал "Вход в лабиринт". 2-я серия. 1989 г.

20.50 КиНовости.

21.00 Приз "Ника". Виктор Авиллов, Михаил Казаков и Анна Демьяненко в мистической драме Олега Тепцова "Господин оформитель". 1988 г.

МИР КИНО

9.35 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 1-я серия.

10.30 Уильям Мозес в психологической драме Мартина Китроссера "Мужчина ее мечты" (США). Д-17.

12.05 КиНовости.

12.15 Ангус МакФаден в фантастико-приключенческом фильме Ронни Ю "Доблестные войны" (США). С.

13.55 Софи Лорен и Марчелло Мастоияни в мелодраме Витторио Де Сики "Подсолнухи" (Италия - Франция). Д-13.

15.40 Питер Форд и Дэвид Сэндфорд в остросюжетной драме Марио Андреаичи "Честная игра" (Австралия). Д-13.

17.05 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 2-я серия.

18.00 КиНовости.

18.10 Питер Койот, Лиза Харроу и Марк Фэйрол в мистической драме Джона Руана "Этот глаз, это небо" (Австралия). Д-13.

19.55 Сэм Эллиот и Пол Сорвино в боевике Джона Ленгли "Цепной пес" (США). Д-17.

21.35 Ян-Майкл Винсент и Гэри Бьюзи в драме Джона Милиуса "Лето невинности" (США). Д-13.

23.35 - 1.00 Таня Робертс и Рон Макс в триллере Джима Сотоса "Вынужденное вторжение" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"

9.15 Азробика

9.45 Американский футбол. Матч чемпионата NFL. "Атланта Фэлконс" - "Даллас Ковбойс"

12.00 "Пресс-центр"

12.10 Азробика

12.35 Конный спорт. Конкур. Международные соревнования. День 1-й.

Передача со спортивного комплекса "Лужники"

14.05 Хроника недели

14.35 "Фан-клуб американского футбола"

15.05 "Пресс-центр"

15.15 Урок шахмат

15.30 Викторина Бэна Уайдера по бодибилдингу

15.35 Международный турнир и чемпионат России по воздухоплаванию

Передача из г. Великие Луки

16.35 Фехтование. Этап Кубка мира "Санкт-Петербургская рапира"

17.00 "Пресс-центр"

17.10 Теннис. Кубок Федерации. Решающие встречи финального матча сборных США и России

19.00 "Звездный вторник"

20.00 "Пресс-центр"

20.20 Программа передач на завтра

20.25 Американский футбол. Матч чемпионата NFL. "Атланта Фэлконс" - "Даллас Ковбойс"

22.40 "Спорт и...". Тележурнал

23.00 Новости

23.15 "Щит и мяч". Тележурнал

Серада, 22

НАШЕ КИНО

9.05 Сериал "Вход в лабиринт". 2-я серия. 1989 г.

10.15 КиНовости.

10.25 Стефания Станюта, Лев Дуров и Алексей Петренко в киноповести Элема Климова "Прощание". 2 серии. 1982 г.

12.25 Приз "Ника". Виктор Авиллов, Михаил Казаков и Анна Демьяненко в мистической драме Олега Тепцова "Господин оформитель". 1988 г.

14.10 Звездный билет. Ия Арпина и Владимир Татосов в киноромане Иосифа Хейфица "Большая семья". 1954 г.

15.50 КиНовости.

16.00 Лекарство против стресса. Ирина Муравьева в лирической комедии Леонида Квинихидзе "Артистка из Грибова". 2 серии. 1988 г.

18.15 Киносреда "Из жизни отдыхающих...". Лариса Удовиченко, Анатолий Ромаши и Татьяна Пельтцер в мелодраме Бориса Конунова "Кто войдет в последний вагон...". 1986 г.

19.45 Сериал "Вход в лабиринт". 3-я серия. 1989 г.

21.00 КиНовости.

21.10 Михаил Ульянов, Евгений Весник, Инна Чурикова и Станислав Любшин в кинодраме Глеба Панфилова "Тема". 1986 г.

МИР КИНО

9.35 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 2-я серия.

10.30 Питер Форд и Дэвид Сэндфорд в остросюжетной драме Марио Андреаичи "Честная игра" (Австралия). Д-13.

11.55 КиНовости.

12.05 Питер Койот, Лиза Харроу и Марк Фэйрол в мистической драме Джона Руана "Этот глаз, это небо" (Австралия). Д-13.

13.50 Таня Робертс и Рон Макс в триллере Джима Сотоса "Вынужденное вторжение" (США). Д-17.

15.15 Ян-Майкл Винсент и Гэри Бьюзи в драме Джона Милиуса "Лето невинности" (США). Д-13.

17.20 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 3-я серия.

18.15 КиНовости.

18.25 Джефф Фейи, Ким Катролл и Дилейн Мэттьюс в трагикомедии Стивена Шектера "Мечта каждой женщины" (США). Д-13.

19.55 Тим Томерсон и Энтони Финетти в триллере Майкла Делуиза "Искатель сенсаций" (США). Д-17.

21.30 Саския Ривз и Дэвид О'Хара в исторической мелодраме Сидни Маккартни "Мост" (Великобритания). Д-13.

23.10 - 0.40 Уорвик Дэвис, Джон Волстад и Роберт Горман в фильме ужасов Марка Джонса "Лепрекон" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"

9.15 Азробика

9.40 Урок тенниса

9.55 Международный турнир по спортивной и художественной гимнастике "Новгород Великий-99"

11.00 "Звездный вторник"

12.00 "Пресс-центр"

12.10 Азробика

12.35 Конный спорт. Конкур. Международные соревнования. День 2-й.

Передача со спортивного комплекса "Лужники"

14.05 "Фан-клуб американского футбола"

14.45 Урок тенниса

15.00 "Пресс-центр"

15.10 "Ловись рыбка". Тележурнал

15.25 "Большой ринг"

17.30 "Шахматное обозрение"

18.00 "Пресс-центр"

18.10 "Гольф". Тележурнал

18.40 "По всем правилам". Спортивный телеанализатор

19.00 Триатлон. Кубок мира. 2-й этап. Передача из Японии

20.00 "Пресс-центр"

20.10 Программа передач на завтра

20.15 "По всем правилам". Спортивный телеанализатор

20.20 Теннис. Кубок Федерации. Решающие встречи финального матча сборных США и России

23.00 Новости

23.15 "Гольф". Тележурнал

Чацвер, 23

НАШЕ КИНО

9.05 Сериал "Вход в лабиринт". 3-я серия. 1989 г.

10.20 КиНовости.

10.30 Лекарство против стресса. Ирина Муравьева в лирической комедии Леонида Квинихидзе "Артистка из Грибова". 2 серии. 1988 г.

12.45 Лариса Удовиченко, Анатолий Ромаши и Татьяна Пельтцер в мелодраме Бориса Конунова "Кто войдет в последний вагон...". 1986 г.

14.15 Михаил Ульянов, Евгений Весник, Инна Чурикова и Станислав Любшин в кинодраме Глеба Панфилова "Тема". 1986 г.

15.50 КиНовости.

16.00 Евгения Симонова, Александр Кайдановский и Георгий Тараторкин в фильме Витаутаса Жалаквичуса "Рассказ неизвестного человека". 1980 г.

17.35 Жизнь замечательных людей. Евгений Евтушенко, Лариса Кадочникова и Альберт Филозов в биографическом фильме Саввы Кулиша "Взлет". 2 серии. 1979 г.

19.50 Сериал "Вход в лабиринт". 4-я серия. 1989 г.

20.55 КиНовости.

21.05 Леонид Филатов, Олег Басилашвили и Владимир Меньшов в трагифарсе Карена Шахназарова "Город Зеро". 1988 г.

МИР КИНО

9.35 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 3-я серия.

10.30 Джефф Фейи, Ким Катролл и Дилейн Мэттьюс в трагикомедии Стивена Шектера "Мечта каждой женщины" (США). Д-13.

12.00 КиНовости.

12.10 Тим Томерсон и Энтони Финетти в триллере Майкла Делуиза "Искатель сенсаций" (США). Д-17.

13.45 Джо Палезе, Роберт Галло и Джоуи Траволта в мелодраме Чарльза Канганиса "Грешники" (США). Д-17.

15.15 Саския Ривз и Дэвид О'Хара в исторической мелодраме Сидни Маккартни "Мост" (Великобритания). Д-13.

16.55 КиНовости.

17.10 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 4-я серия.

18.05 Лэнс Хенриксен и Марк Ролстон в приключенческом фильме Дона Коскарелли "Школа выживания" (США). Д-17.

19.40 Скотт Планк и Джослин Сигрейв в научно-фантастическом боевике Паоло Маццучато "Лунная крепость" (США). Д-13.

21.05 Уго Тоньяцци и Витторио Миццоджорно в комедийной мелодраме Луиджи Мани "Берсеркеры идут" (Италия). Д-13.

23.00 КиНовости.

23.10 - 0.35 Уорвик Дэвис, Адам Биск и Сэнди Бэрон в фильме ужасов Родмана Флендера "Лепрекон-2" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"

9.15 Азробика

9.40 Урок кунг-фу

9.55 Триатлон. Кубок мира. 2й этап. Передача из Японии

11.00 "Гольф". Тележурнал

11.30 Железный фактор". Тележурнал

12.00 "Пресс-центр"

12.10 Азробика

12.35 Конный спорт. Конкур. Кубок мэра г.Москвы. День 3-й. Передача со спортивного комплекса "Лужники"

14.05 "Пресс-центр"

14.15 Бодибилдинг и фитнес. Гран-При "Планета Фитнесс". Передача из киноконцертного зала "Россия"

18.00 "Пресс-центр"

18.10 "Мир скорости". Тележурнал

18.40 "Спорт и...". Тележурнал

19.00 Теннис. Перед полуфинальными матчами кубка Дэвиса.

19.30 "Кто они, чемпионы?". Тележурнал

20.00 "Пресс-центр"

20.10 Программа передач на завтра

20.15 Теннис. Кубок Федерации. Решающие встречи финального матча сборных США и России

23.00 Новости

23.15 "Мир скорости". Тележурнал

Пятница, 24

НАШЕ КИНО

9.05 Сериал "Вход в лабиринт". 4-я серия. 1989 г.

10.10 КиНовости.

10.20 Леонид Филатов, Олег Басилашвили и Владимир Меньшов в трагифарсе Карена Шахназарова "Город Зеро". 1988 г.

12.00 Евгения Симонова, Александр Кайдановский и Георгий Тараторкин в фильме Витаутаса Жалаквичуса "Рассказ неизвестного человека". 1980 г.

13.35 Жизнь замечательных людей. Евгений Евтушенко, Лариса Кадочникова и Альберт Филозов в биографическом фильме Саввы Кулиша "Взлет". 2 серии. 1979 г.

15.50 КиНовости.

16.00 Борис Токарев, Татьяна Друбич и Сергей Шакуров в киноповести Сергея Соловьева "Сто дней после детства". 1975 г.

17.30 Черно-белое золото. Олег Стриженов, Людмила Максакова и Леонид Куравлев в мелодраме Владимира Краснопольского и Валерия Ускова "Неподсуден". 1969 г.

18.55 Кино. Между прошлым и будущим.

19.10 Сериал "Вход в лабиринт". 5-я серия. 1989 г.

20.55 КиНовости.

20.25 Кинокалендарь. К юбилею Олега Басилашвили. Олег Басилашвили, Людмила Гурченко и Никита Михалков в лирической комедии Эльдара Рязанова "Вокзал для двоих". 2 серии. 1982 г.

МИР КИНО

9.35 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 4-я серия.

10.30 Николь Кидман, Джон Малкович, Барбара Херши и Мэри Луиза Паркер в драме Джейн Кэмпбелл "Портрет леди" (Великобритания - США). Д-13.

12.50 КиНовости.

13.00 Уго Тоньяцци и Витторио Миццоджорно в комедийной мелодраме Луиджи Мани "Берсеркеры идут" (Италия). Д-13.

14.55 Лэнс Хенриксен и Марк Ролстон в приключенческом фильме Дона Коскарелли "Школа выживания" (США). Д-17.

16.30 Скотт Планк и Джослин Сигрейв в научно-фантастическом боевике Паоло Маццучато "Лунная крепость" (США). Д-13.

18.00 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 5-я серия.

18.55 КиНовости.

19.05 Майкл Дудикoff и Кери-Хироюки Тагава в боевике Луи Морно "Солдаты" (США). Д-17.

20.30 Ален Делон, Жан Габен и Жерар Депардьё в остросюжетном детективе Жозе Джовани "Двое в городе" (Франция - Италия). Д-13.

22.05 Джули Эндрюс, Уильям Холден, Роберт Лоджа и Розанна Аркетт в комедии Блэйка Эдвардса "С.У.Ч. (Стандартно употребляемая чушь)" (США). Д-17.

0.10 - 1.50 Роберт Форстер, Аманда Пламмер, Файруза Балк, Пол Сорвино и Дэвид Тьюлис в триллере "Настоящие американцы" (США). Д-17.

СПОРТ

05.00 Теннис. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Сборная Австралии - сборная России. Прямая трансляция из Австралии

8.00 "Пресс-центр"

8.10 Азробика

8.35 Триатлон. Кубок мира. 2й этап. Передача из Японии

9.30 "Щит и мяч". Тележурнал

10.00 "Однажды 200 лет спустя...". Ски-тур по маршруту А. Суворова в Альпах

11.00 "Ловись рыбка". Тележурнал

11.30 Американский футбол. События недели

12.00 "Пресс-центр"

12.10 Азробика

12.35 Летний чемпионат России по лыжным гонкам. Передача из г. Пскова

13.35 Греко-римская борьба. Чемпионат мира. Четвертьфиналы и полуфиналы в весовых категориях 54, 63, 76, 97 кг. Передача из Греции

15.05 "Пресс-центр"

15.15 Викторина Бэна Уайдера по бодибилдингу

15.20 "Горячий песок". Тележурнал

15.50 "По всем правилам". Спортивный телеанализатор

16.00 Греко-римская борьба. Чемпионат мира. Финалы в весовых категориях 54, 63, 76, 97 кг. Прямая трансляция из Греции

18.00 "Пресс-центр"

18.10 "Большой ринг"

20.10 "Пресс-центр"

20.15 Программа передач на завтра

20.20 "Спорт-коктейль"

20.50 Теннис. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Сборная Австралии - сборная России. Передача из Австралии

23.00 Новости

23.15 Тайский бокс

Субота, 25

НАШЕ КИНО

9.05 Борис Токарев, Татьяна Друбич и Сергей Шакуров в киноповести Сергея Соловьева "Сто дней после детства". 1975 г.

10.35 Черно-белое золото. Олег Стриженов, Людмила Максакова и Леонид Куравлев в мелодраме Владимира Краснопольского и Валерия Ускова "Неподсуден". 1969 г.

12.00 Кино. Между прошлым и будущим.

12.15 Кинокалендарь. К юбилею Олега Басилашвили. Олег Басилашвили, Людмила Гурченко и Никита Михалков в лирической комедии Эльдара Рязанова "Вокзал для двоих". 2 серии. 1982 г.

14.30 Питер Финч, Шон Коннери, Клаудиа Кардинале и Эдуард Марцевич в историко-приключенческой драме Михаила Калатозова "Красная палатка" (СССР - Италия). 2 серии. 1969 г.

17.00 Евгений Герасимов, Георгий Жженов, Тамара Семина и Николай Мерзликин в киноповести Юлии Карасика "Человек, которого я люблю". 1966 г.

18.30 Наталья Гундарева и Виктор Проскурин в лирической комедии Юрия Егорова "Однажды двадцать лет спустя". 1980 г.

19.45 Лекарство против стресса. Альгис Арлаускас, Светлана Аманова, Михаил Пуговкин и Михаил Кокшенов в комедии Леонида Гайдая "Спортлото-82". 1982 г.

21.15 Екатерина Гусева, Ольга Остроумова и Евгений Миронов в триллере Николая Лебедева "Змеиный источник". 1997 г.

МИР КИНО

9.35 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 5-я серия.

10.30 Роберт Форстер, Аманда Пламмер, Файруза Балк, Пол Сорвино и Дэвид Тьюлис в триллере "Настоящие американцы" (США). Д-17.

12.10 Ален Делон, Жан Габен и Жерар Депардьё в остросюжетном детективе Жозе Джовани "Двое в городе" (Франция - Италия). Д-13.

13.45 Майкл Дудикoff и Кери-Хироюки Тагава в боевике Луи Морно "Солдаты" (США). Д-17.

15.10 Джули Эндрюс, Уильям Холден, Роберт Лоджа и Розанна Аркетт в комедии Блэйка Эдвардса "С.У.Ч. (Стандартно употребляемая чушь)" (США). Д-17.

17.15 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 6-я серия.

18.10 На Диком Западе "Мира кино". Франко Неро в вестерне Энцо Кастеллари "Кеома" (Италия). Д-17.

19.50 Сделано в Голливуде. 1963 г.

20.35 Дидье Бурдон и Эли Сему в комедии Филиппа Мюиля "Как убить женушку" (Франция). Д-13.

22.05 Сигурни Уивер и Сэм Нил в мистическом триллере Майкла Кона "Белоснежка" (Великобритания). Д-17.

0.05 - 1.45 Джонни Дорелли и Лаура Антонелли в эротической комедии Дино Ризи "Коктейль ночной любви" (Италия). Д-17.

СПОРТ

5.00 Теннис. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Сборная Австралии - сборная России. Прямая трансляция из Австралии

8.00 "Пресс-центр"

8.10 Азробика

8.35 Триатлон. Кубок мира. 2й этап. Передача из Японии

9.30 "Щит и мяч". Тележурнал

10.00 "Однажды 200 лет спустя...". Ски-тур по маршруту А. Суворова в Альпах

11.00 "Ловись рыбка". Тележурнал

11.30 Американский футбол. События недели

12.00 "Пресс-центр"

12.10 Азробика

12.35 Летний чемпионат России по лыжным гонкам. Передача из г. Пскова

13.35 Греко-римская борьба. Чемпионат мира. Четвертьфиналы и полуфиналы в весовых категориях 54, 63, 76, 97 кг. Передача из Греции

15.05 "Пресс-центр"

15.15 Викторина Бэна Уайдера по бодибилдингу

15.20 "Горячий песок". Тележурнал

15.50 "По всем правилам". Спортивный телеанализатор

16.00 Греко-римская борьба. Чемпионат мира. Финалы в весовых категориях 54, 63, 76, 97 кг. Прямая трансляция из Греции

18.00 "Пресс-центр"

18.10 "Большой ринг"

20.10 "Пресс-центр"

20.15 Программа передач на завтра

20.20 "Спорт-коктейль"

20.50 Теннис. Кубок Дэвиса. Полуфинал. Сборная Австралии - сборная России. Передача из Австралии

Нядзеля, 26

НАШЕ КИНО

9.05 Питер Финч, Шон Коннери, Клаудиа Кардинале и Эдуард Марцевич в историко-приключенческой драме Михаила Калатозова "Красная палатка" (СССР - Италия). 2 серии. 1969 г.

11.35 Лекарство против стресса. Альгис Арлаускас, Светлана Аманова, Михаил Пуговкин и Михаил Кокшенов в комедии Леонида Гайдая "Спортлото-82". 1982 г.

13.05 Наталья Гундарева и Виктор Проскурин в лирической комедии Юрия Егорова "Однажды двадцать лет спустя". 1980 г.

14.20 Евгений Герасимов, Георгий Жженов, Тамара Семина и Николай Мерзликин в киноповести Юлии Карасика "Человек, которого я люблю". 1966 г.

15.50 "Дело №..." Андрей Мягков, Владимир Самойлов, Наталья Фатеева и Лариса Удовиченко в детективе Михаила Рыка "Расследование". 1980 г.

17.00 Мультифильм "В мире басен". Режиссер Андрей Хржановский. 1973 г.

17.10 Слава Муратов, Николай Крюков и Михаил Глузский в кинодраме Теодора Вульфовича и Никиты Курихина "Последний дюйм" (СССР - Франция). 1958 г.

18.35 Марафон премьер на канале "Наше кино". Иван Паршин, Ольга Сидорова, Ирина Муравьева и Валентин Смирнитский в экранизированной комедии Владимира Зайкина "Любовь зла...". 1999 г.

19.50 Елена Соловей, Родион Нахапетов, Александр Каллягин и Олег Басилашвили в мелодраме Никиты Михалкова "Раба любви". 1975 г.

21.20 Виктор Цой и Петр Мамонов в кинодраме Рашида Нугманова "Игла". 1988 г.

МИР КИНО

9.35 Клаудиа Кардинале, Пол Брук и Клаудио Амэндола в историко-приключенческом сериале "Ностромо" (ФРГ - Италия - Испания - Великобритания). Д-12. 6-я серия.

10.30 На Диком Западе "Мира кино". Франко Неро в вестерне Энцо Кастеллари "Кеома" (Италия). Д-17.

12.10 Сигурни Уивер и Сэм Нил в мистическом триллере Майкла Кона "Белоснежка" (Великобритания). Д-17.

13.45 Сделано в Голливуде. 1963 г.

14.30 Дидье Бурдон и Эли Сему в комедии Филиппа Мюиля "Как убить женушку" (Франция). Д-13.

16.00 Люциана Винницца, Мечислав Войт и Анна Чепелевская в психологической драме Ежи Кавалеровича "Мать Иоанна от ангелов" (Польша). Д-17.

17.45 "МИР Киноприключений". Тэд Дэнсон, Джозели Ричардсон и Иен Холм в приключенческом фильме Джона Хендерсона "Лох-нэсс" (США - Великобритания). С.

19.25 Джессика Тенди, Бриджит Фонда, Хьюм Кронин и Элиас Котес в лирической драме Дипы Мела "Камилла" (Канада - Великобритания). Д-13.

21.00 Дарби Хинтон, Лен Донато и Андрия Манн в фантастическом боевике Грейдона Кларка "Яростные киборги" (США - Россия). Д-17.

22.20 Дрю Бэрримор, Леонардо Ди Каприо и Сара Гибберт в триллере Катт Ши Рубен "Ядовитый плющ" (США). Д-17.

23.50 Кайл МакЛаклан, Франческа Аннис и

РЭКЛАМА Тэлефон: (0152) 72-29-96, 72-37-14

ПРАДАЮ

✓ Аудзі-100 «Бочка» 92 г.в.; 2,4-дызель, 1 месяц з Германіі, электрапакет (акрамя кандыцыянера), сігналацыя, колер - беж; 5,5 тыс. у.а. Тэл. 99-34-99, 2-92-08.
 ✓ МА3-504 з запчасткамі. Тэл. 74-18-37 (пасля 19.00).
 ✓ ВА3, танна. Тэл. 5-84-25 (пасля 16.00).
 ✓ ВА3-01 81 г. в., колер блакітны, паліва А-76, у добрым стане -500 у.а. Тэл. 33-80-90 (пасля 16.00).
 ✓ ЗА3-40 88 г.в., у добрым стане. Дачу з хлявом, садом, дагледжаную, у в.Грыўкі (14 км ад рынка «Паўднёвы»). Дзверы балконныя. Тэл. 39-91-98.
 ✓ Вольва-240 86 г.в., дызель (тэрмінова!). Ацяпляльны кацёл (цвёрдае паліва). Бройлерны кур (польскі), трусю. Тэл. 2-06-61.
 ✓ Мэрсэдэс-190 88 г.в., бензін, у добрым стане. Тэл. 44-76-71.
 ✓ БУС Фіат-Дуката грузавы, 90 г. в. Тэл. 918-410, 6-11-35.
 ✓ ВА3-01 77 г.в., колер «вішня», паліва А-76, у добрым стане, 650 у.а. Тэл. 6-34-83.
 ✓ ЗА3-30 на запчасткі. Тэл. 33-62-62 (пасля 19.00, паклікаць Валерыя).
 ✓ Паліую помпу да КАМАЗа. Тэл. 33-93-37 (пасля 17.00).

Заўтра ў нумары газеты:

Głos znad Niemna

- Люблінская вунія - гісторыя двух народаў
- Улады прасілі мяне вярнуцца, гаворыць У. Някляеў
- Дзесятыя ўгодкі першага некамуністычнага ўрада трэцяй Рэчы Паспалітай
- «17 верасня не з'яўляецца актам агрэсіі СССР супраць Польшчы», - абвясціла расейскае МЗС
- Трагічны сімвал, ці Хто распачаў вайну

✓ Матацыкл ІЖ-Юпіцер-5 90 г. в. светладынамічную ўстаноўку «Гамма», Форд-Сіера 2,0; бензін, 83 г.в. Тэл. (0152) 35-7-88.
 ✓ Тэрмінова гараж у Панямуні (ёсць падвал), танна. Тэл. (8-017) 228-40-78.
 ✓ Старцер да VW-транспарцёр 87 г.в.; 1,6-дызель. Тэл. 73-00-00 (АБ N95352).
 ✓ Цяліцу пад шкло, металічная, новая (3,2х7,2) - 300 у.а. Тэл. 47-19-64.
 ✓ Лазно рубленую. «Цітан» новы (ДОС 380 Вт); трубу газавую ізаляваную D 32-8 м. Звяртацца: г.Гродна, вул. Куйбышава, д. 50.
 ✓ Драўляны дом 7х9 у в. Лава

(25-30 км ад Гродна). Кошт - 6 тыс. у.а. Тэл. 33-69-94.

✓ 3-пакаёвую кватэру ў цэнтры Ваўкавыска, пакоі асобныя, дзве лоджы, карысная плошча 43,5 кв. м. Тэл. у Ваўкавыску 229-08.

✓ 1-пакаёвую кватэру с/п у цэнтры Ваўкавыска (31/17,4). Кошт 5,2 тыс. у.а. Тэл. у Гродне 5-34-02 або 72-10-11 (для аб. N15525).

✓ Дом у в. Касцёвічы (2 км ад Ваўкавыска, 7 сотак агарода, гасп. пабудовы). Танна, можна пад знос. Тэл. у Ваўкавыску 5-16-52.

✓ 3-пакаёвую кватэру чэшскай планіроўкі па пр-ту Будаўнікоў. Тэл. 31-16-56.

✓ Гандлёвую палатку, карнізы, кніжную шафу, фотаапарат, прыбор для выпальвання па дрэву, плацінкі. Усё блу. Тэл. 33-59-87.

✓ Каляровы тэлевізар «Электрон-736» лямпы (у працоўным стане) б/у і стабілізатар. Тэл. 6-22-63.

✓ Мужчынскія плашчы 46-54 памераў, мужчынскі касцюм шэры (48-188), паліто жаночае дэмісезоннае (46-48), пральную машыну «Волна-2М» (б/у), кнігі «Энцыклапедыя маладой сямі», «Энцыклапедыя БССР» у трох тамах, 1980 г. Тэл. 33-79-95.

✓ Туфлі жаночыя, п/паліто кашміравае (новае); набор для цырульніка, панчохи (усё - вытв. Германіі, новае). Тэл. 39-91-98.

✓ Кухню імпартную, маленькую канапу, пральную машыну «Мара», новую батарэю на 10 рэбраў (Польшча). Тэл. 31-24-73.

✓ М/м, крэсла-ложак, усё б/у і танна; масляны радыатар; эл. калаўрот («эл. прядку»). Тэл. 6-29-48.

✓ Крэсла-ложак і палутараспальны ложка. Тэл. 72-60-70.

✓ 2-спальны ложка, штангу, гантэлі, бочкі металічныя і пластыкавыя, магнітафон бабінны. Тэл. 31-86-20.

✓ Шафу 3-створкавую, цёмную, паліраваную, б/у, у добрым стане. Тэл. 2-77-54.

✓ Б/с «Іпуч» (3-секц.) - 75 млн. руб., халадзільнік «Лада» - 25 млн. руб. (усё ва ўпакаванні). Тэл. 33-74-81.

✓ Электракабель (трохфазны) - 100 метраў, гому на аўтамабіль (УАЗ) 8,40х15. Тэл. 44-12-01.

✓ Швачную машыну з Германіі (нову) «Панарамі», дзверы балконныя без шкла (2,10х75) ЗА3-40 у добрым стане. Тэл. 39-91-98.

✓ Фільтр для ачысткі пітной вады «Раса» (сертыфікат). Тэл. 6-12-90.

✓ Скуруную куртку, мяккае сядзенне (б/у) для піяністаў. Тэл. 72-78-41.

✓ Дзіцячую каласку баваўняную - 45 у.а., ложка паўтараспальны, б/у, стоп рассоўны б/у. Тэл. 6-33-49.

✓ Дзіцячую каласку-тройку ў добрым стане, б/у. Танна. Тэл. 74-22-30.

✓ Дзіцячы драўляны ложка, лабавое шкло ЛТ-28. Тэл. 73-00-00 (абаненту N95352).

✓ Піламатэрыялы па індывідуальных замовах. Тэл. 72-30-27.

✓ Бульбу насенную, ранні гадунак «Аксаміт», 1 500 кг. Тэл. у Ваўкавыску 2-40-65.

КУПЛЮ

✓ Куплю наступныя выданні:
 1) «Беларуская энцыклапедыя» т.1;

2) «Ілюстраваная храналогія гісторыі Беларусі» т.1;

3) «Чырвоная кніга Беларусі»;

4) Энцыклапедычны даведнік «Беларусь»;

5) Янка Купала. Поўны збор твораў, т.1-4. На абмен прапаную:

1) Міхась Ткачоў «Замкі і людзі»;

2) Кастусь Тарасаў «Памяць пра легенды»;

3) Генадзь Сагановіч «Невядомая вайна»;

4) кніжкі з серыі «Нашы славытыя землякі». Тэл. 72-37-14, 31-33-16.

✓ Інкубатар бытавы. Тэл. у Ваўкавыску 2-33-81.

✓ Засаўкі венцеля, краны, клапаны зваротныя, круг абразны, тэрмометры, ЭКМ, ТСМ, ТКП, адводны, пераходы, фланцы. Тэл. 2-48-43.

✓ Двух'ярусны ложка для дзяцей. Тэл. у Ваўкавыску 5-19-92.

✓ Кормазапарнік з бакам з алюмінія ці нержавейкі, флягі малочныя. Тэл. (8-211) 2-14-00.

✓ Кнігі: 1. Барбары Уолтэр (саветнік прэзідэнта Рэйгана) «Як размаўляць з кім заўгодна і практычна аб чым заўгодна»; 2. Ігара Буніча «Золата партыі» Тэл. 2-92-08.

✓ Самалішчы прыборы МТС, ДСС, «Сапфір», дыяграмы, манометры. Тэл. 2-48-43.

✓ Мотаблок. Тэл. 79-93-39 (да 17.00) і 33-36-39 (пасля 19.00).

✓ Пыласосы б/у ўсіх тыпаў на зап. часткі. Тэл. 6-45-74.

✓ Дробную бульбу. Тэл. 994-996.

МЯНЯЮ

✓ 3-пакаёвую кватэру н/п (40 гадоў Перамогі, 2-і паверх у 5-павярховым доме, два балконы, тэлефон) на 2-х - 1-пакаёвую кватэру ст/п ці прадаю - 17,2 тыс. у.а. Тэл. 6-69-19.

✓ Драўляны дом у Лідзе (6 сотак) на кватэру ў Гродне. Тэл. у Гродне 99-33-00.

✓ 2-пакаёвую кватэру с/п, 27 кв. м. + добрая цагляная дача ці аўтамабіль VW-Passat 87 г.в. н/р на кватэру большай плошчы. Тэл. 2-27-74.

ПАСЛУГІ

✓ Набор тэкстаў на камп'ютары з раздрукоўкай на лазерным прынтары. Тэл. 72-80-44.

✓ Бясплатнае навучанне англійскай мове ў World English School (ЗША) - 3 этапы, Біблія, сертыфікат. Старэйшым за 16 гадоў, базавыя веды, толькі ўдасканаленне + хрыст. гісторыя. Ад вас: рэзюмэ на англійскай мове і канверт. Пісаць: 246043, Гомель, а/с 15 А.Чаркашын.

✓ Твар... Ваш самы модны аксэсуар. Ліц. N4522, выдадзеная 11.12.96 г. да 2001 г. Гарадзенскім аблвыканкамам. Тэл. 39-99-28 (Віктар Іванавіч) з 17.00 да 19.00.

✓ Клетачнае харчаванне назаўсёды пазбавіць вас ад лішняй вагі і аб'ёмаў і пры гэтым ніколі не быць галодным! Ліц. N4522, выдадзеная 11.12.96 г. да 2001 г. Гарадзенскім аблвыканкамам. Тэл. (8-17) 210-88-98 (з 8.00 да 10.00).

✓ Ангельская, нямецкая мовы: пераклады, рэпетытарства. Тэл. 6-12-71.

✓ УЗІ ўнутраных органаў, вызначэнне цяжарнасці. Ліц. N393,

Гарадзенская рэгіянальная Рада моладзевых арганізацый «РАДА-23», Гарадзенскае абласное грамадскае аб'яднанне маладых навукоўцаў «ВІТ», Цэнтр інфармацыйнай падтрымкі грамадзянскіх ініцыятываў «Трэці сектар» абвешчаюць набор у

ЦЭНТР МОЛАДЗЕВАЙ АДУКАЦЫІ

для асобаў 15-21 гадоў на 1999/2000 навучальны год
 Мы прапануем атрыманне дадатковай адукацыі па наступных накірунках:

- ◆ Асновы журналістыкі
- ◆ Асновы права
- ◆ Дэмакратычнае лідарства (навучанне бясплатнае)

Асобы, якія паспяхова скончаць курс навучання, атрымаюць сертыфікаты

Заняткі будуць адбывацца ў вячэрні час 1-2 разы на тыдзень
 Заявы-анкеты можна запоўніць з 1 па 25 верасня 1999 г. па адрасу: г.Гродна, вул. Будзёнага, 48а-12. Кантактны тэлефон 96-74-73 (з 15 да 18 гадзінаў)

выдадзеная МЗ РБ да 2002 г. Тэл. 47-34-08, 72-18-00.

✓ Выконваю кантрольныя, а таксама рэпетытарства па англійскай мове. Тэл. 31-15-83.

✓ Ангельская мова для навучэнцаў другой змены. Тэл. 31-80-98.

✓ Урокі класічнай ігры на гітары (любы ўзрост) на аснове вывучэння тэорыі музыкі і законаў музычнай гармоніі. Тэл. 72-16-55.

✓ Дапамагу студэнтам інстытутаў і тэхнікумаў у выкананні кантрольных, курсавых і дыпломных работ на супраціўленню матэрыялаў, буд. механіцы, чарчэнню, па любых будаўнічых канструкцыях. Тэл. 72-16-55.

РОЗНАЕ

✓ Патрабавецца сталяр-станочнік, страхар. Тэл. 6-31-14.

✓ Шукаю высокааплачваемую працу па рамонт швачных машын. Тэл. 6-33-49.

✓ Шукаю працу дыспетчара. Тэл. 6-33-49.

✓ Шукаю працу зборшчыка мэблі. Тэл. 6-31-14.

✓ Дзе можна атрымаць поўны і аб'ектыўны пісьмовы адказ на палітычныя пытанні сучаснага часу і не толькі? Тэл. 31-00-84 (спытаць Івана).

✓ Шукаю працу ручнога вязання з махеру. Тэл. 6-46-65.

✓ Адам кацянтаў. Тэл. 2-59-30.

✓ Здыму 1-2-пакаёвую кватэру з тэлефонам без мэблі ў р-не вул. Папова, Соламавай, Рэпіна. Тэл. 5-67-54.

✓ Запрашаем на сталую працу па сумяшчальнасці дзяўчыну-студэнтку (можна з інваліднасцю або не хыхарку горада) пры мінімальнай занятасці і максімальным заробку. Тэл. 2-04-87 (з 10.00 да 21.00).

У Гарадні штопанядзелак і што-сераду працуе выстава беларускай аўдыё-відеа-кнігапрадукцыі па адрасе: вул. К.Маркса, 11 (з 17.00 да 20.00). Тэл. 72-11-83.

✓ Нямецкая сям'я шукае дзяўчыну 18-25 гадоў нянькай (аўтабіяграфія). Пісаць: Менск, 220075, а/с 270.

17 верасня

60 гадоў таму (1939 г.)

Заходняя Беларусь была далучана да СССР. Заходняя Беларусь узялася з Усходняй.

18 верасня

115 гадоў таму (1884 г.)

нарадзіўся Рамуальд Карнасевіч, рускі пісьменнік на эміграцыі. Паходзіў з Гродна. Памёр у 40-х гадах.

20 верасня

70 гадоў таму (1929 г.)

быў адчынены Слоніміскі краязнаўчы музей.

55 гадоў таму (1944 г.)

была створана Гарадзенская

Слухайце кожны дзень хрысціянскія радыёперадачы:

6.00-8.00 - 31 м;
 6.30-7.30 - 25 м;
 16.40 - 25, 31 м;
 21.00 - 25, 31 м;
 Р-1 - 16.45, 18.30.

✓ Маладыя! За жыццё чалавек сваімі сіламі можа збудаваць катэдж і абстаўіць яго, купіць іншамарку і камп'ютар, выйсці ў Інтэрнет. Калі ж гэтага не дасягнуў, дык працаваў на рабаўладальніка. Вячаслаў Мілкоўскі, г.Менск.

✓ У свеце гэтым усё залежыць ад людзей, бо чалавек на Зямлі ёсць самы арганізаваны біялагічны від з усёй фауны. Ён (чалавек) менавіта той вырашальны фактар у жыцці... Таму кожны з нас павінен сур'ёзна вучыцца, каб потым заняць адказныя пасады ў дзяржаве і гэтым чынам рабіць усё дзеля спрыяння беларусізацыі грамадства: кадры вырашаюць усё! Алесь Шустоўскі, г.Барысаў.

ЗНАЁМСТВЫ

✓ Мужчына, 40/70, пазнаёміцца з жанчынай невысокага росту для сустрэчы. Пісаць: Гродна-9, а/с 116.

✓ Цікавыя менчук, 53/178/80, эрудыраваны, без жыллёвых праблемаў пазнаёміцца з гарадзенцамі ў асобе сціплай, прыгожай жанчыны да 46 гадоў, ростам 166-170 см з мэтай стварэння сям'і. Пісаць: 220073, Менск, а/с 8.

✓ Пазнаёмлюся з жанчынай - добрай гаспадыняй, прывабнай. Пра сябе: 47/169/80, жыллё і матэрыяльна забяспечаны, вышэйшая адукацыя. Пісаць: 222160, г.Жодзіна, а/с 39.

✓ Пазнаёмлюся з адзінокай жанчынай да 45 гадоў без шкодных звычак, добрай гаспадыняй, спакойнай. Пра сябе: 50/176/80, адукацыя сярэдняя, без шкодных звычак. Пісаць: 230025, п/п V-ДР N645161.

✓ Сімпатичная жанчына, 50/167/80, пазнаёміцца з мужчынам для сур'ёзных адносін. Пісаць: Lietuva, Vilnius, 2056, а/с 1263 (Марыя).

Гарадзенскі ўікэнд

Гісторыка-археалагічны музей. Стары замак. Выстава мастацкай фатаграфіі мастака са Швейцарыі Дэрэка Слэтэра. Новы замак. Сенатарская зала. Працяг выставы, прысвечанай Вялікай Айчыннай вайне: жываліс, інсталцыя, дакументы. 3 15 верасня - выстава, прысвечаная аб'яднанню Усходняй і Заходняй Беларусі. Авальная зала. Выстава са шклозавода «Нёман» Людмілы Мягковай пад назвай «Шкло і вобраз».

Галерэя «Тызенгаўз» (пл. Тызенгаўза, 4). Фотавыстава «Палёты ў сні і наяве». Аўтар - Віктар Волкаў.

Галерэя «У майстра» (вул. Кірава, 14). Выстава жываліс Сяргея Стомы пад назвай «Набліжэнне». 10 верасня - адкрыццё персанальнай выставы Ігара Варкулевіча.

Музей Гісторыі Гарадніцы (вул. Ажэшкі, 37). Працяг выставы дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва наву-чэнцаў Палаца дзіцяча-юнацкай творчасці пад назвай «Маладыя парасткі. Дрэва рамёстваў».

Выставачная зала Саюза мастакоў. Выстава графічных работ Уладзіміра Нікольскага пад назвай «Арм-Арт».

Галерэя «Раскоша» (вул. Ажэшкі, 39а). Перапынак у працы.

Цэнтр народнай творчасці (Савецкая, 8). Выстава традыцыйнага рамяства Гарадзеншчыны. Выстава вырабаў народнага майстра Яўгена Шведава «Тры жыцці дрэва». Вырабы з дрэва: хатняе начынне, сувеніры, дробязі.

Дом мастацкай і тэхнічнай творчасці моладзі (Замкавая, 13). Выстава вырабаў дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва навучэнцаў спецыяльных прафесійных устаноў Гарадзеншчыны.

Музей Максіма Багдановіча запрашае з 10.00 да 18.00. Выхадныя дні: нядзеля, панядзелак.

Драматычны тэатр. Гастролі Нацыянальнага акадэмічнага тэатра оперы. 18 верасня - Гала-канцэрт зорак беларускай сцэны «Віват опера»; 18-19 верасня - «Чароўная музыка», опера-казка; 20 верасня - «Чыо-чыо-сан» Дж.Пучыні; 21 верасня - «Яўген Анегін» П.Чайкоўскага; 22 верасня - «Людзя дзі Ламермур» Г.Даніэлі; 23, 24 верасня - «Травіята» Дж.Вердзі.

Тэатр лялек. 19 верасня - адкрыццё сезона. У 11.00 - «Казка пра цара Салтана», у 19.00 - «Тутэйшыя».

Палац хімікаў. 18 верасня ў 19.00 - гастрольнае прадстаўленне менскага цырка «Беларусь».

Газета ПАГОНЯ

Запрашае на працу пенсіянераў, студэнтаў, школьнікаў і часова непрацуючых - для распаўсюджвання нашай газеты! Тэл. 72-37-14, 72-29-96

ПАГОНЯ

купон прыватнай аб'явы

55	Імя і прозвішча
Адрас (тэлефон)	
Рубрыка	
Тэкст	
Аб'явы, дасланыя на купонах, друкуюцца ў першую чаргу; неразборліва напісаныя аб'явы не друкуюцца	

Купон з тэкстам адпраўце па пошце на адрас: 230025, г. Гродна, вул. К. Маркса, 11

ПЯРЭСТЫ КУТ

Перад занавесам

9 кастрычніка завяршыцца першая дзея захапляльнага працяглага спектаклю пад назвай «Эўра-2000». 49 нацыянальных дружнаў Старога Свету больш году вядуць барацьбу за 14 вакантных месцаў (Бельгія і Галандыя, як вядома, атрымалі пропускі як арганізатары і гаспадары першынства) у фінальным турніры. Чэхія, Нарвегія, Швецыя і Гішпанія ўжо таксама забранавалі сабе жаданыя білеты. У апошнім туры вызначацца яшчэ 6 камандаў, якія трапяць у фінал наўпрост. Яшчэ 8 дружнаў, з ліку заняўшых другія месцы ў групах працягнуць змаганне ў парах за апошнія чатыры вакансіі. А пакуль прапануем агляд стану рэчаў перад заключнымі баталіямі ў групах.

Група 1

Швайцарыя - Беларусь - 2:0

Італія - Данія - 2:3

Пасля чарговай бясплаўнай паразы зборнай Беларусі канчаткова высветлілася, што яе настаўнік Міхаіл Вергянка не паважае не толькі нас, але і сябе. Трэба не мець элементарнага пачуцця ўласнай годнасці, каб выдаўшы на славу радзімы такую «зайздросную» серыю (аніводнай перамогі ў афіцыйных матчах за 3 гады!) не падаць у адстаўку. Адвечныя ж спасылкі на фатальнае нешанцаванне ўжо не выклікаюць нават іроніі. Пэўны нонсенс можна ўгледзець у тым, што беларусы здабылі два ачкі ў сустрэчах з фаварытамі, а шэраватасярэднім швайцарцам і валійцам па два разы саступілі. Зрэшты, нашы ў гэтым цыкле нікому буйна не прайгралі, а значыць справа не столькі ў майстэрстве. Яскравы прыклад сапраўднага мужчынскага і нацыянальнага духу прадэманстравала данийцы ў паядынку з Італіяй. Падначаленыя Бу Юхансана правялі, бадай, лепшую сваю гульню пасля мінулагадняга чвэрцьфіналу з нідэрландцамі на чэмпіянаце свету. Заўважу, што скандынавы проста катастрофічна пачалі адборавы турнір, але на другой палове дыстанцыі спуртавалі 4-ма вікторыямі: 1. Данія - 14 ачкоў, 2. Італія - 14. Для афармлення чыстага першага месца італійцам дастаткова ўзяць у Менску ачко, паколькі Данія завяршыла сваю гульнёвую праграму.

Група 2

Нарвегія - Славенія - 4:0

Грузія - Латвія - 2:2

Нарвежцы таксама няўдала выступалі на старце, але сёлета вікінгаў не стрымаць - 5 перамогаў запар. Апошняя была дасягнута ў супрацьборстве з галоўным канкурэнтам. Скандынавам удалося нейтралізаваць галоўнага снайпера групы Уда Захавіча (9 галоў). Гэты бамбардзір сваімі галамі прынёс славенцам 14 ачкоў з 17-ці. А вось латвійцы, якія на экватары захоўвалі рэальныя шанцы на другі радок, блыкла фініруюць. Пэўна нечаканасцю сталася нягеласць грэкаў. Так што сітуацыя ў групе разв'язалася датэрмінова: 1. Нарвегія - 22, 2. Славенія - 17.

Група 3

Нямеччына - Паўночная Ірландыя - 4:0

Малдова - Турцыя - 1:1

Хет-трык у Дортмундзе Крыстыяна Цыге азначыў канчатковую разбілітацую таленавітага майстра. Дзяжурны гол забіў Олівер Бірхаф (усяго 27-ы у 42-х матчах за «маншафт»). Добра паспрыялі германцам малдаване, збіўшыя пераможны тэмп туркам. Цяпер у заключным вочным спаборніцтве лідараў немцаў задаволяць нічыя. 1. Нямеччына - 18, 2. Турцыя - 16.

Група 4

Ісландыя - Украіна - 0:1

Андора - Расея - 1:2

Арменія - Францыя - 2:3

У гэтай кампаніі найбольш заблытанае становішча. Украіна адзіная з квартэту спаборнікаў ідзе без паразы (тым жа ў іншых групах могуць пахваліцца толькі Швецыя, Румынія і Чэхія). 9-га кастрычніка ў Маскве чакаецца «бітва» стагоддзя, у якой шанцы жоўта-блакітных падаюцца больш важкімі. Чыста прывідныя шанцы на 2-е месца засталіся ў ісландцаў, але ў любым выпадку прадстаўнікі краіны гейзераў заслужылі павагу многіх. 1. Украіна - 19, 2. Расея - 18, 3. Францыя - 18, 4. Ісландыя - 15.

Група 5

Люксембург - Швецыя - 0:1

Польшча - Англія - 0:0

Рэцыйнальныя шведы (5 з 6-ці іх перамогаў сталіся мінімальнымі) загады аформілі пучэўку на кантынентальныя фінальны турнір. Пры тым галкіпер «трэ крунур» Марцін Хедман не прапускае ўжо амаль 7 матчаў часу («сухая» серыя складае 628 хвілінаў).

Упарты лёс неверагодна часта зводзіў разам апошнія гады палякаў і ангельцаў. І ніяк нашыя заходнія суседзі не маглі пераадолець брытанскі бар'ер. Зараз такая мажлівасць у Польшчы з'явілася, хаця ў асабістых сустрэчах перавага на баку Англіі. Для гэтага палякам дастаткова ўзяць ачко ў шведаў. Апошнім ужо нічога не патрэбна - і ці захоўваць скандынавы «пламца» - яшчэ пытанне. Ангельцам застаецца іх зацікавіць альбо проста маліць нябёсы. 1. Швецыя - 19, 2. Англія - 13, 3. Польшча - 13.

Група 6

Гішпанія - Кіпр - 8:0

Ізраіль - Сан-Ма-

рына - 8:0

У гэтай групе 12 з 18 матчаў (!) завяршыліся разгромамі, што наводзіць на роздум пра яскравы дысбаланс сілаў. Гішпанцы (самая выніковая дружина Эўропы - 39 галоў у 7-мі гульнях) здабылі ўжо 4-ю буйную перамогу. Невыпадкова ў іх шэрагах знаходзіцца лепшы снайпер турніру - Рауль - 10 галоў. 1. Гішпанія - 18, 2. Ізраіль - 13, 3. Кіпр - 12.

Акрамя футбалістаў з міжземнай выспы Ізраіль па ачках могуць дастаць аўстрыякі (гэтая каманда - адно з найбольшых расчараванняў розыгрыша), але яны ім саступаюць па асабістых рахунках. Так што, хутчэй за ўсё, статус-кво захаваецца. Прадстаўнікі ж зямлі абячанай у заключным туры едуць на Пірэнеі.

Група 7

Вугоршчына - Азэрбайджан - 3:0

Славаччына - Ліхтэнштайн - 2:0

Румынія - Партугалія - 1:1

Вынік у Бухарэсце больш задаволіў гаспадароў. Цяпер ім дастаткова з любым лікам адолець у гасцях карлікавае альпійскае княства. Партугальцам, якія гарантавалі сабе 2-е месца, засталася згуляць дома з мадэрамі. 1. Румынія - 21, 2. Партугалія - 20.

Дадам, што ў гэтай групе таксама зафіксавана мноства буйных перавагаў (ажно 13).

Група 8

Мальта - Ірландыя - 2:3

Македонія - Югаславія - 2:4

У гэтай зоне барацьба на фінішы дасягне звышнапругі. У апошнім туры сустрэкаюцца Харватыя - Югаславія (яшчэ адна балканская «вайна») і Македонія - Ірландыя. Харваты па ходзе справы ўжо некалькі разоў віселі на валаску, і ім патрэбная толькі перамога. 1. Югаславія - 16, 2. Ірландыя - 15, 3. Харватыя - 14.

Цікава, што любы з трох прэтэндэнтаў можа стаць і першым, і трэцім лішнім. Пры ўмове роўнасці ачкоў у ірландцаў і харватаў, вышэй па асабістых сустрэчах апынуцца нашчадкі старажытных кельтаў. А калі паролу папайце набяруць Югаславія ды Ірландыя, наверх пройдуць «югі».

Група 9

Фарэры - Летува - 0:1

Чэхія - Боснія і Герцагавіна - 3:0

Эстонія - Шатландыя - 0:0

Трыумфальнае шэсце чахаў працягваецца. На гэты раз ахвярамі віцэ-чэмпіёнаў сталі басынкі. На другое месца найвышэйшыя шанцы ў шатландцаў, якія двойчы згуляюць дома (з Босніяй і Летувай). Стаўкі ж эстонцаў і летувісаў хутчэй тэарэтычныя. Дзіўна, але прывідныя ілюзіі захаваўся і ў Босніяй (у яе яшчэ два матчы). 1. Чэхія - 27, 2. Шатландыя - 12, 3. Эстонія - 11, 4. Летува - 11, 5. Боснія - 8.

Уладзімір Хільмановіч

«Нёман» гонарам не гандлюе

11 верасня «Нёман» - «Ліда» - 4:2

Турнірнае становішча камандаў перад пачаткам сустрэчы правакавала асобных заўзятараў на думкі пра магчымы дамоўны характар матча. На гэты ж недвухсэнсоўна звяртаю маю ўвагу пры ўваходзе і адзін з вядомых майстроў гарадзенскага футбола пачатку 80-х.

Гульня, аднак, даказала, што гонарам каманда Сяргея Саладоўнікава не гандлюе.

Стартавая расстаноўка «Ліды» недвухсэнсоўна паказвала на тое, што госці збіраюцца гуляць «першым тэмпам». І сапраўды, двое форвардаў гасцей - тэхнічны Журун ды таварнага складу Пазняк з першых хвілінаў трымалі ў напрузе гарадзенскіх абаронцаў. Ужо на другой хвіліне Пазняк з выгодынага становішча ледзь не адкрыў лік - крыху падвяла каардынацыя.

Ачуняўшы ад такой нахабнасці, гаспадары, аднак, паступова прыбралі ініцыятыву ў свае рукі.

Добрыя шанцы адкрыць лік мелі Палякоў, Мазурчык, Туціцкі. Здавалася, яшчэ крыху - і «Ліда» выкіне белы сцяг. Ды як бы не так. Чарговы хіб гарадзенскай абароны скарыстаў паўабаронца гасцей Аляксей Дзёмін, які прымусіў Альберта Рыбака выцягваць мяч з сеткі.

Адказ гарадзенцаў доўга сябе чакаць не прымусіў. Пасля штрафнога ўдару ў выкананні Нікуліна Бурнос мяч не ўтрымаў, а Туціцкага, які кінуўся на дабіванне, паваліў на газон абаронца. Пенальці трапіла б'е Нікулін, але суддзя Жук просіць удар паўтарыць

хтосьці з гарадзенцаў раней часу перакрочыў лінію штрафной. Не схібіў Нікулін і падчас паўторнага ўдару, пасля якога мяч у прамым сэнсе слова парваў сетку лідскай браны.

А за дзве хвіліны да свістка на перапынак цыркавы нумар выдаў лепшы

Праз імгненне лік стаў 2:2

Фота А. Чаркасава

беларускі арбітр Вадзім Жук. Атака гасцей па цэнтру скончылася фолам на Пазняку, якога завалілі каля лініі штрафной пляцоўкі. Жук дае свісток, а секундай пазней Журун накіроўвае адскочыўшы да яго мяч у браму гарадзенцаў. Крыху падумаўшы, арбітр некаляўпаўна паказвае на цэнтр поля! Натопу гаспадароў поля на чале з Рыбаком спрабуе пераканаць Жука ў тым, што нельга залічваць мяч, забіты пасля свістка, але арбітр няёмка.

Пасля перапынку Саладоўнікаў замяніў няўдала згуляўшых абаронцаў Надзіеўскага і Пятрова на

Маміда і Кірэню. Усталяваўшы парадак у абароне, «Нёман» з імпэтам абрынуў на гасцей хвалі атак.

На 55-й хвіліне чарговы праход Петрашэвіча скончыўся выхадам сам на сам з Бурносам. Брамнік мяч адбівае, але на дабіванні ўдала гуляе Палякоў. Два-два. «Ліда» адказвае вострым прастрэлам на Пазняка - той не трапляе па мячу. А некалькімі хвілінамі пазней гаспадары ўпершыню ў матчы павялі ў ліку. Гэта

Туціцкі ўдарам з лёту ледзь не парваў у другі раз сетку за спіной Бурноса. Ну а канчатковы лік усталяваў пенальці Сяргей Нікулін, які пакараў гасцей за неласкавае абыходжанне ў сваёй штрафной пляцоўцы з героем сустрэчы гэтых камандаў у першым крузе Мазурчыкам.

Пасля гэтай гульні абедзвюм камандам засталася згуляць у сёлённым чэмпіянаце па сем гульняў. Гарадзенцы застаюцца пакуль на дзевятай пазіцыі (33 ачкі) і хутчэй за ўсё на ёй застануцца, а вось «Ліду» (15 ачкоў) чакае зацятая барацьба за выжыванне ў мацнейшай лізе з «Тарпеда-Кадзіна» (12 ачкоў), «Свіслач-Дахам» (11 ачкоў) і «Маладзечна» (8 ачкоў).

У наступным туры «Ліда» сустрэнецца дома з леташнім чэмпіёнам краіны - магілёўскім «Дняпром-Транс-машам», а «Нёман» у гасцях згуляе з іншай магілёўскай камандай - «Тарпеда-Кадзіна».

Віктар Людвіковіч

Гэта цікава

Спакуслівыя ўсмешкі

Жыццём даўно даказана: якая ўсмешка, гэтакія і жанчыны. Паспрабуем расшыфраваць вераломныя жаночыя ўсмешкі.

Чароўная прывабная ўсмешка - будзеце звязаны па руках і нагах.

Шматабяццальная ўсмешка - ні фіга не атрымаецца, няма чаго спадзявацца.

Усмешка цераз зубы - відаць, зламана адна са сківіцаў.

Ашаламляльная ўсмешка - з Вас пакрысе вытрасуць усю душу - і шолам не ўратуе.

Усмешка да вушэй - залежце ў даўгі па самыя...вушы.

Небывалая ўсмешка - наскрозь Вас бачыць, асцерагай-

цеся, яе нечуванай праніклівасці.

Недарэчная ўсмешка - распаўсюджаны варыянт нормы: баба як баба.

Чарадзейная ўсмешка - не здзіўляйцеся, калі некуды пачнуць знікаць Вашы асабістыя рэчы.

Вымучаная ўсмешка - будзе пачы пірагі і дапакцаць усё жыццё.

Хітрая ўсмешка - пакуль будзеце распранаць, можаце забыцца, навошта гэта робіце.

Падрыхтавала

Лана

ГАРАСКОП

♈ Баран (21.03-20.04). Трэба будзе паднатушыцца, каб выканаць усё, што запланавалі.

♉ Бык (21.04-20.05). Маеце магчымасць атрымаць тое, чаго прагнеце. Больш цяжка дасягнуць!

♊ Блізняты (21.05-21.06). Можаце атрымаць вельмі добрую прапанову, але не спяшайцеся.

♋ Рак (22.06-22.07). Добрыя прагнозы на паляпшэнне фінансавага стану. Дадатковыя ўлічаны.

♌ Леў (23.07-23.08). Мяркую, сітуацыя не такая ўжо і страшная? Вам гэта падаецца толькі на першы погляд.

♍ Панна (24.08-23.09). Не спрачайцеся з роднымі. Адапціце крыху з каханым чалавекам.

♎ Шалі (24.09-23.10). Ваша пазіцыя можа апынуцца пад пагрозай, супраць Вас - нават сябры. Таму будзьце ўважлівым(-ай)!

♏ Скарпіён (24.10-22.11). Можаце мець фінансавыя клопаты - большыя, чым меркавалі. Трэба ад нечага

адмовіцца.

♐ Стралец (23.11-21.12). Маеце добрыя пазіцыі на працы і дома. Ад Вас шмат чаго чакаюць.

♑ Казярог (22.12-20.01). Недавер да блізкай Вам асобы можа пашкодзіць шчырым адносінам.

♒ Вадалей (21.01-19.02). Скончацца асабістыя клопаты - непаразуменні ўрэшце будучы вывешчаны.

♓ Рыбы (20.02-20.03). Добры перыяд для ўрэгулявання асабістых спраў. Скарыс-тайце гэты шанец.

Карацей кажучы...

Гісторыя паўтараецца двойчы. Калі яна паўтараецца часцей - то гэта хвароба.

Выключэнні сярод людзей толькі падкрэслваюць іх выключнасць.

Рогі - прэрагатыва жанатых мужчынаў.

Крывадушнасць бывае вельмі прамой рысай.

Культ асобы заўсёды сведчыць пра адсутнасць культуры.

Сучаснікаў становіцца ўсё менш: адныя апырэджаюць свой час, іншыя жывуць у мінулым.

Сіняя барада не з'яўляецца прыкметай блакітнасці.

Кожнаму келіху хочацца быць разбітым на шчасце.

Гуманней вырваць чалавеку язык, чым пазбавіць яго роднай мовы.

Ладзік Майніч

ПАГОНЯ
Заснавальнік:
культурна-асветніцкі фонд
«Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі:
230025, г. Гродна, вул. К. Маркса, 11.
Тэл. 72-37-14, 72-35-61, факс 72-29-96.
E-mail: pagonia@irex.minsk.by
Падпісны індэкс: 63124.

Рэгістрацыйны нумар 597. Нумар газеты надрукаваны ў Гарадзенскай абласной узбуйненай друкарні.
Адрас: 230023, г. Гродна, вул. Паліграфістаў, 4.
Замова 3 753 Наклад 8 730
Нумар падпісаны да друку ў 16.00 15.09.1999 г.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць асабістую адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не абавязкова адлюстроўваюць погляд рэдакцыі. Якасць друку адпавядае прадастаўленым рэдакцыі матэрыялам.
Аб'ём - два ўмоўныя друкарскія аркушы.

Галоўны
рэдактар
Мікола
Маркевіч

Камп'ютарны набор:
Таццяна Лущыч
Камп'ютарная вёрстка:
Аляксей Салей